

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sörgőnyeim: Köziány, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	960 Lej
Fél évre	480 Lej
Negyed évre	240 Lej
Havonta	80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Veszedelemek vonatja.

A közlekedés leendőse egyik legfőbb sebe ennek az országnak. A nyugati államokban már ott tartanak, hogy repülőgépjáratokkal bonyolították le a városközi közlekedést, ezzel szemben miánálunk szinte még ekkor szekerek nyikorognak a rossz országutakon és nagybetű vasuti organizációjuk átszervezése — csak a levegőben van. Nem győzzük eleget szóvánni azokat a mizériákat, amelyek a CFR-mai sajnálatosan szomorú állapotából folynak és kiábrándulva látjuk, hogy a közvélemény korhó szava csak a falrahangy borsó szerepét játsza s minden kérdés, intés lepatan a bürokratikus közönyösség pléharcáról. Pedig odafenn Bucurestiben is látó emberek ülnek a felelős és illetékes helyeken. Ők is látják a hibákat, tudják, hogy gyors és alapos javításra, átalakításra szorul az ország közlekedési helyzete. Mégsem történik semmi.

Arad és a Bánát gazdasági életének vértája lett az a vasutvonal, amelyet hangos és állandó reklamációra négy évvel ezelőtt építettek Arad és Oradea között. Terminusra készülő, Potemkin-vasutvonal ez, amelyről megszire látszik az ideiglenes jelleg. Már négy évvel ezelőtt, amikor ezt a hipp-hoppra összetákolat vasutvonalat átadták a forgalomnak, illetékes szervezők megígérték, hogy a vonal teljes és végleges kiépítése ezután és fokozatosan fog megtörténni. Azóta az utasok állandó panaszai között utaznak Arad és Oradea között. Mindenki tudja, hogy a vonal alapépítménye gyenge, a fából eszkábált hidak veszedelemesek és minden utas látja, hogy a forgalmas utvonalon milyen tétovázó lassúsággal, batoratlanul közlekednek az ócska és rozoga vonatok. Vártuk, napról-napra, évről-évre vártuk a vonal beigért javítását, az alapépítmények, hidak megerősítését és a vonatok normális sebességét. Ehelyett csak tarifaemléseket kaptunk, azt azonban eléggé sűrűn és kiadósan.

Az idei állami költségvetésben is hiába kerestük azt a tételt, amelyet az arad-oradeai ideiglenes vasutvonal megjavítására irányoztak volna elő. Még egy esztendőig bizonyosak lehetünk tehát abban, hogy minden marad a régiben, a négy éve korhadó vonal tovább fog romlani, az utasok biztonságérzete még kevesebb lesz. A fából készült, váróterem-nélküli vasuti állomásokat a szu eszi, a tűz pusztítja majd és ezidén is, mint tavaly, fenyegetve közeledik a tavaszi áradások veszedelem. A Crisul Alb és Crisul Negru megdagad majd és zugva-bögve töri át a vékony, „ideiglenes” gátat, pusztulással fenyegeti a hidak recsegő-roppogó faalkotmányát, és ismét napokig, hetekig megszakítja majd a közlekedés folytonosságát. Vasuti katasztrófák réme Damokles-kardként lebeg a fejünk fölött állandóan és az eddigi kisiklások, összeütközések emléke nem sok jóval biztat bennünket a jövőre nézve.

Több, mint indolencia az a tétlenség, mely korhadni hagyja ezt a veszedelemes vasutvonalat és amely azt várja, hogy egy borzalmasan magyarányu katasztrófa riassza fel ezt a lethargikus tétlenséget. Hiszen az elmúlt négy esztendő alatt ezen a vonalon történt szerencsétlenségek, az árvíz, az összeütközések, tűzvészek és kisiklások okozta károk talán már ul is haladják azt az összeget, amelyből alaposan és lelkiismeretesen megjavíthaták volna

ezt a 120 kilométeres vonalat. Ha ennek a honorabilis összegnek legalább egy részét lárnók az idei költségvetés megfelelő rovatában, nyugodtabban és türelmesebben várnók annak az

ígéretnök a teljesítését, amelyet a vasutvonal megnyitásokor tettek azok a bizonyos „illetékesek”, akik azóta is mélyen, de kevésbé bölcsen — hallgatnak.

Erős és egységes a Goldis-párt.

Fiaskót vallott Moldoveanu akciója. — Goldis László a királynál.

A kormány és a Magyar Párt konfliktusa.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Régi dolog, hogy akinek a halála hírét költik, az továbbra is életben marad. Goldis Lászlót már elparentálták az ellenzéki lapok és Goldis László továbbra is benne marad a kormányban, legalább is addig, ameddig ő akar. A kétségtelenül csak volt ellentétek ügyében mára ugyanis szenzációs fordulat állott be, amely végleg tisztázta a román nemzetipárti miniszterek helyzetét a kabinetben. Mert azok a képviselők és szenátorok közül, a kiknek nevében Victor Moldoveanu tegnap átnyújtotta a néppártba való belépési nyilatkozatot: Dragomir Silviu, Dragomir Alexandru, Canea, Montia, Apateanu, Savu, Spinantin, Chirila, Petre Totoc, Andras György, Hadan és Babutia képviselők, továbbá hét szenátor, ma nyilatkozatot adtak ki, amelyben kijelentik, hogy rosszalják Victor Moldoveanu eljárását s nem lépnek be a néppártba. Ők adták ugyan egy levelet aláírva Moldoveanunak, ebben azonban csak azt jelentették, hogy óhajtják a román nemzetipárt fuzióját a néppárttal, de ezt úgy értelmezték, hogy a fuzió egységesen, Goldis vezetésével menjen végbe. Ezért dezavualják Moldoveanut és a legerélyesebben tiltakoznak fellépése ellen.

Politikai körökben különben úgy tudják, hogy ez a fordulat nagy konsternációt keltett a néppártban s különösen az váltott ki izgalmat, amikor Goldis László Aradról Bucurestibe érkezett, kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt és megtudakolta, hogy Őfelsége miként fogja fel a helyzetet abban az esetben, ha ő kilép a kormányból. Kihallgatásról jövet Goldis Savu lakására egybehívta a pártjához tartozó képviselőket és szenátorokat és hosszabb expozét tartott előtük.

— Mikor március végén hatalomra került az Averescu-kormány, mielőtt még a kormányzati megbízást megkapta volna, — mondotta Goldis — felkeresett engem. Constantinescu Alexandru volt földművelésügyi miniszter és arra kért, hogy egyesüljek Averescuval és vegyek részt az új kormányban. Én akkor nem adtam neki választ. A liberális kormány lemondása után három nappal, amidőn még elintézetlen volt a kormányválság, Averescu magához kéretett és most már ő személyesen szólított fel, hogy lépjek be a kormányába. Azonban ekkor sem adtam végválaszt. A negyedik napon ismét Constantinescu jött hozzám azzal, hogy lépjek be a kormányba, mert különben Averescu egyedül fogja megalakítani kormányát. Én látva a helyzetet, elhatároztam,

hogy eleget tesznek a felhívásnak, egyben azonban tudomásomra jutott, hogy Őfelsége határozottan kifejtette Averescu előtt, hogy olyan kormányt kíván, amely legalább két pártból áll, tehát Averescu csak velünk együtt kapott megbízást kormányalakításra. A most bekövetkezett események tehát ismét arra indítottak, hogy az uralkodótól tudjam meg, mi az álláspontja ebben a kérdésben. Ezért kihallgatáson jelentem meg és előadtam a királynak a helyzetet.

Politikai körökben egyébként — írja a Cuvantul, — úgy tudják, hogy amennyiben Averescu a román nemzetipártnak megfelelő elégtételt nem adna, úgy Goldis László, Lapedatu és Lupas mégis csak kilépnék a kormányból. Ebben az esetben a lap úgy értesít, hogy a pénzügyi tárcát Averescu, a kultusztárcát Goga vennék át ideiglenesen. Mindazonáltal a lap kétségbevonja, hogy a kilépés megtörténjék, miután a néppártban is nagyon jól tudják, hogy ez teljes kormányválságot idézne elő.

Victor Moldoveanu tiszteletére rendezett bankett tegnap ment végbe az Enescu-teremben. Az új államtitkár izoláltságára jellemző, hogy a banketten csupán csak néhány erdélyi néppárti vett részt. Ez természetesen a belépési akció teljes vereségét jelenti s minthogy az is hozzájárul a kormány kritikus helyzetéhez, hogy a Magyar Párt most már nem hajlandó tovább várni s amennyiben a kormány rövidesen be nem váltaná önként vállalt kötelezettségeit az erdélyi magyarsággal szemben, úgy a Magyar Párt felmondja a paktumot és ellenzékbe megy át. A Cuvantul értesülése szerint az ügyben a magyarság képviselői rövidesen megbeszélést tartanak Bucurestiben, amelyen a további lépések felett döntenek. A feszült helyzetet különben — írja a Cuvantul — leginkább az élezte ki, hogy a kormány még mindig halogatja az elbocsájtott magyar tisztviselők problémájának megoldását.

Bucuresti-i tudósítónk esti távirata a Goldis-ügyben a következőket jelenti: A Goldis-csoport ügyében a Lupta szerint változás történt, még pedig Goldisék javára és ma este a miniszterelnök felvilágosítást fog nyújtani a Moldoveanu-féle levélhez fűzött megjegyzést illetőleg. A Viitorul szerint a Goldis-krízis el fog simulni. Erre vonatkozólag a liberális lap a következő információt szerezte a miniszterelnök környezetéből. Averescu miniszterelnök által a Moldoveanu-féle levélre tett írásbeli megjegyzés egyáltalán nem sértő, mert természetes, egy pártvezérnek az az óhaja, hogy minél több politikai vezetőszemélyiség álljon mellé. A Viitorul hozzá teszi, hogyha ez a magyarázat megjelenik a néppárt hivatalos lapjában, úgy a konfliktus sima elintézése remélhető. Erre vall különben az is, hogy Lapedatu, ma este Erdélybe utazott inspekciós körútra. A pénzügyminiszter egyébként ma délben kihallgatáson jelent meg a királynál.

A telepések ügye a Magyar Párt elnöki tanácsa előtt

A párt úgy határozott, hogy a telepések vegyék át a részükre kiutalt 700 ezer frankot. — Nincs apelláta a népszövetségi döntéssel szemben.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának távirata.) Az országos Magyar Párt elnöki tanácsa ma délelőtt Bethlen György elnöklete alatt ülést tartott, amelyen Incédi Jocksmann Ödön ügyvezető alelnök, Sándor József és dr. Jakabffy Elemér alelnökök, valamint dr. Deák Gyula főtitkár vettek részt. Az elnöki tanács foglalkozott a telepések között szétosztásra kerülő 700 ezer aranyfrank kérdésével és e tárgyban a következő kommunikét adta ki:

Amint közismert az erdélyi és bánági telepések ügyében beadott panasz folytán a román kormány ígéretet tett a nemzetek szövetségének, hogy a telepéseknek a kisajátított földjükért, a megállapított kisajátítási áron felül még 700 ezer aranyfrankot juttat, illetőleg azt a kisajátított területek arányában közöttük szétosztja. Az elmúlt év tavasza folyamán a kormány, a Népszövetség kívánságára felszólította a telepéseket, hogy minden község válasszon megbizottakat, akik a 700 aranyfrankot szétosztó bizottságban résztvesznek. Válasszanak ezenkívül olyan egyént is, aki a szétosztást ellenőrző felelősségi hatóságnál a telepések érdekeit védi. A telepés községek a kormány felhívásának nem tettek eleget, nem választották meg a delegátusokat, ellenben az egyes községekben kiszállott bizottságoknak írásbeli nyilatkozatot adtak át, amelyben kifejtik, hogy miért nem hajtották végre a delegátusok megválasztását. A telepések a delegátusok megválasztását azért tagadták meg, hogy ezzel is igazolják, hogy a Népszövetség előadója téves álláspontot foglalt el.

Az országos Magyar Pártot a telepések értesítették az elhatározásukról és nyilatkozatukat tudomásul vette, megkérte azonban a telepéseket, hogy arra való tekintettel, miszerint a kormánynak írásbeli nyilatkozatát bírja arra nézve, hogy a telepések ügyét a méltányosság szellemében kívánja elintézni, egyelő-

re tartózkodjanak attól, hogy a Népszövetség elé bármilyen beadvánnyal járuljanak. A kormány a múlt hó közepén rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságához, hogy a telepéseket idézzék be a perceptor fiscalisok által elismervény ellenében az egyes telepések fizessék ki a 700 ezer frankból járó összeget. A telepések a Magyar Párt vezetéséhez fordultak, kérve annak sürgős közlését, vajjon a kiutalt és már néhány nap múlva rendelkezésükre bocsátandó összegeket felvegyék-e, avagy annak felvételét is tagadják meg. A telepéseknek ezt az előterjesztését az elnöki tanács ma tárgyalás alá vette és a tárgyalás eredményeképpen a következő határozatot hozta.

Miután a telepések ellen indított kisajátítási ügyek végrehajtása jogerős elintézését nyert, ezek a határozatok így többé jogorvos-

latért meg nem támadhatók, az elnöki tanács figyelembe véve a nyomorba döntött telepések kétségbeesztő helyzetét is, ajánlatosnak tartja, hogy az egyesek részére kiutalt összegeket mégis vegyék át az államkincstártól. Ajánlatosnak tartja az elnöki tanács ezt azért is, mert a kormány azt az ígéretét, hogy a telepések ügyét felülvizsgálhatja, az esetleges törvényellenességeket kiküszöbölteti és az egész kérdést általában a méltányosság szempontjaitól oldja meg, nem váltotta be. Ugyanazon okból az elnöki tanács nem érzi magát erkölcsileg jogosítottnak arra, hogy a telepéseket továbbra is visszatartsa attól, hogy kétségbeesztő helyzetüket ismét feltárják a Népszövetség előtt. Abban az esetben pedig, ha az egyes telepés községek úgy határoznának, hogy panasszal fordulnak a Népszövetséghez, felhívja az elnöki tanács a telepés községeket, hogy beadványukat nála bemutassák, amelyek vezetésére által a kormánnyal közölhetők legyenek.

Veszedelemes tolvajbanda garázdálkodik Aradon

Több százezer lei értéket képviselnek az ellopott dolgok

(Arad, március 4.) Az aradi államrendőrség napok óta tartó nyomozás után egy veszedelemes tolvaj- és betörőbandát leplezett le, amelynek tagjai egyik legelőkelőbb aradi kereskedő üzletéből több százezer lei értékű árut loptak el. Az üzlet a főter legforgalmasabb helyén van és az eddigi megállapítás szerint éjszakaiként álkulcsossal hatoltak be a helyiségbe és hónapok óta tartó állandó lopások által rengeteg mennyiségű árut halmoztak fel, melynek nagyrésze már a rendőrség kezében van. A nyomozást végző detektíveknek a banda néhány tagját sikerült letartóztatniuk, azonban minden jel arra mutat, hogy még többen is részesek a betöréseknek. A rendőrség a nyomozás érdekében egyelőre nem hozza nyilvánosságra a neveket. Valószínű azonban, hogy holnap a betörő társaság összes tagjai a rendőrség

kezében lesznek és akkor a nagyarányú betörésnek minden részlete a nyilvánosság elé kerül.

— Képviselők és szenátorok kulturális-köré
Bucurestiben. Bucurestiből jelentik: A szenátus tegnapi ülésének végéig Dadianu szenátor bejelentette, hogy több oldalról érkezett kívánságra a parlament és a szenátus tagjai számára kulturális egyesületeket létesítenek. Stoian szenátor bejelentette, hogy a közeli napokban már felavatják Bucurestiben a „Bessarabiai Barátok Körét”, amelynek elnöksorban a képviselők és szenátorok lehetnek tagjai. Arion kérte, hogy az egyesületekből már eleve is küszöböljék ki a politikát s a különféle elnevezésű körök és egyesületek csupán a nemzeti kultúra fejlesztése érdekében fejtsenek ki működést.

T A R C A.

Ejjeli zene.

Írta: Raggamby András.

A kis alföldi várost, mely a nyár rekkenő hevében oly elaléltan pihogott mint Csipkerózsika mesebeli birodalma, — a ragyogó szeptembereleji napokban, az élénkség láza szállotta meg. Ujra megjöttek a színészek. A művészetnek szentelt, félig fából, félig téglából épült szellős csarnok pókhálós, vakult ablakait, nyári esőverte, poros, kopott ajtait serény asszonykezek igyekeztek ragyogóvá mosni, — a falakon öles plakátok harangozták be az őszi szezon kezdetét — a színészbéjárt előtt az aranyvakáció utolsó óráit élvező diákok cigarettázott és harsány éljenzéseit köszöntötte felbukkanó kedvencét; a szubrettet.

A fantasztikus formájú piactéren, a Griffkávéház előtt, ujjaéledt a nyáron elfeledett korzó. A terrazon színésznők, színészek uzsonnáztak, — a fel és alá sétáló grenadinruhás lányok pirulást titkoló arccal, rejtett oldalpillantásokkal igyekeztek elfogni a hősszerelmes merengő, elérhetetlen távolban kóborló tekintetét, — az aranyifjuság élesre vasalt nadrágban, hódítóan félrekapott Girardi-kalapban és önelégült világfimosollyal rőtta az aszfaltot.

Karády Sándor, a városi főjegyző úgy érezte magát ezekben a napokban, mint aki ujjaszületett. Vadonatuj burberryjében ő is ott ült a terrazonon a primadonna balján és udvarolt életre-halálra. Folytatta ott, ahol a tavaszi szezon végeztével abbahagyta.

Mert télen és nyáron kisvárosi nyárspolgár volt a főjegyző, — nyárspolgár a szó legszorosabb értelmében. Az volt az egyetlen szórakozása, hogy esténként egy félóra nézett a kaszinóba, ahol a kaláberben a polgármester terrorizálta a játékosokat, — eljárt disznótorokra és névnapl vacsorákra, — kötelességszerűen szórakoztatta a fiatalasszonyokat, udvarolt a fiatal lányoknak, akik szívesen látták, mert egy szárazbeteg, vén nagybátyja halála esetére háromszáz hold tekintett rá — egyébként pedig szolidan élt, nem ivott,

keveset dohányzott — sőt rossz nyelvek szerint még félre is rakta a garast. Félrerakta, hogy tavasszal és ősszel, amikor megjönnek a színészek, könnyelműen, léhán, gavallérosan két marokkal szórja el.

Ilyenkor aztán, ősszel és tavasszal, elegánsan biltözködött, minden estére zsöllyét bérelt, vacsorákat rendezett, cigarettázott, malomkerék nagyságu bokrétaikat készítettett — és szerelmes volt. Halálosan szerelmes a primadonnába...

Az első operettbemutató után pazar kis vacsora várta a Griff különtermében a primadonnát. A főúr és a pikkoló zajtalan mozdulatokkal siklottak az asztal körül, a félcigánybanda szordínós hurokkal játszotta a háziasszonykodó primadonna kedvenc nótáit, Schwarzur, a kávé előzékenyén összeszűrt vörös kezeivel minden félórában megjelent szűkségeit utasításokat adni a személyzetnek, a szolgabíró lefojtott hangon, istentelen bőbeszédűséggel kétértelmű vicceket mesélt az elszomorodott komikusnak, a népbank cégvezetője gáláns színházi emlékeivel szórakoztatta a hirtelenszöke, csupafül ügyvédbojtárt, — Karády Sándor pedig szerelemtől elfulladó szívevel, rajongó tekintettel udvarolt a primadonnának.

Jól eljárt az idő. A primadonna felállt. Karádynak elszorult a szíve, szerelmesen könnyögött:

— Margitka, ne még...

A primadonna élesen ivelt szája elmosolyodott:

— Istenem, Sándorka, már két óra elmúlt. Néha le is kell feküdni... — És magához ölelte a forró sikertü este illatos virágemlékeit, megindult. Karády Sándor belékarolt. A kis társaság követte őket. A Zöldfa-ucca felé, ahol az isteni diva lakott. Tiszta, langyos, jószagú éjszaka hajlott az alvó kisvárosra. A hold göndörke felhők mögött bujdokolt, az uccákon egy lélek se járt és a mélységes csendben szívet hintáztatóan zümmögött, akis társaság nyomában a cigánymuzsika.

Karády szorosan karolt bele a primadonnába, a fejük szinte összeborult s a leány egy elszabadult hajfirtje vérepedítően csiklandoz

ta végig az érzelemtől elborult főjegyző arcát. Karády remegve, ziháló lélekzéssel hajolt a lány felé: Margitkám... Szeret?

Margitka hátraszegezte a fejét, lehunyta a szemét, mély, sóhajszerű lélegzetet vett és erősen megszorította Karády karját. Ez volt a válasz. A szerelmes főjegyző megértette. Lehajolt és száz apró csókot hintett a primadonna kezére, csuklójára.

— Édes... édes... — suttozta mellét feszítő, forró érzéssel.

Megérkeztek. A társaság elkészült és hátrább húzódott a cigányok felé. Hadd bucsuzzanak el a szerelmesek zavartalanul.

Karády a kis kapuba vonta a primadonnát, a kis kapuba, melyre sötét árnyékfátyolt húzott az éjszaka. Ott magához ölelte a lányt és egy kis tusakodás után megcsókolta a száját.

— Margitka — zihálta nekiszédülten — meghalok maga után!... Nézze, most elmegyünk... Én félóra múlva visszazökön... Könyörgöm, hagyja nyitva az ajtaját...

A primadonna arca megmeregült. Eltolta magát Karádyt és rendreutasító neheztelés remegett a hangjában:

— Sándor... maga elfelejti, hogy én tisztességes lány vagyok... És hogy az én szívem hez az út csak az oltáron keresztül vezet...

A főjegyző bünbánóan hajtotta le fejét...

— Bocsásson meg, Margitka, bocsásson meg... Igen, én egy tapintatlan, szerelmes számár vagyok...

A primadonna megbocsátó mosollyal csókra nyujtotta a kezét és besurrant a kis kapun. Felsietett a vadszöllős ámbitusra és benyitott a szobájába.

... A sötétből egy égő cigaretta parazsa villogott feléje. A szíve mosolyra dobbant és alig hallhatóan lehelte:

— Pszti! Régóta vársz?

A cigaretta parazsa félkört ivelt és a fekete sötétből egy suttogó férfihang válaszolta:

— Vagy másfél órája...

Két forró, vágytól mohó, beteljesülésre szomjas szájt csapott egymásra...

... Künn az uccán halkított hurokkal, szerelmes, panaszos epedéssel ~~hangzott~~ az éjjeli zene...

Adókvetések Aradon.

Az első nap adózóinak névsora. — Összeállították Aradmegye adókvetőbizottságait.

(Arad március 4.) Mai számunkban már közöljük azok névsorát, akiket az I. és II. adókvetőbizottságok március 10-re idéztek meg maguk elé: A III.—VI. bizottságok ugyancsak március 10-ikén az alábbiak adóügyét tárgyalják:

A III. bizottság, amelynek tagja a kincstár részéről *Sebestyén József*, helyettese *Cati Péter*, a polgárság részéről pedig *Brandt István*, *Miclea Sever dr.*, *Kállay Miksa*, *Miscutia Illés*, *Olariu Justin* és *Reusz Miklós dr.* a következő, Grájban, a Templom-uccában lakó adózók adókvetését végzi: *Boer János*, *Merksammer Lajos*, *Merksammer Gyula*, *Nagy János*, *Nagy András*, *Cooperativa de Credit*, *Boder Adolf*, *Uj. Vidai Márton*, *id. Vidai Márton*, *Formand Lajos*, *Bárány András*, *bárá Nopcsa Elekne*, *özv. Horváth Mihályne*, *Faur Vazulné*, *Bányász Aurél*, *Kelemen Mihály*, *Farkas Béla*, *Éltás Jakab*, *Márton András*, *Zsivány Péter*, *Farkas Hermann és neje*, *Polyák Andrásné*, *Pancotan Arsa*, *Gál Bernát*, *Sipos Mladin*, *Sinco János és neje*, *Rezik Albert*, *Stana Illés* és *Stana János*.

A IV. bizottság, amelynek tagja a kincstár részéről *Marcovici Pál*, helyettese *Schöner Ferenc*, a polgárság részéről pedig *Popovici Sever dr.*, *Spitz Tivadar*, *Sian Todor*, *Mattuschek József*, *Guroi Andrei* és *Burza Corneli* a következő adózókat idézte meg a Strada Sincai (Szent Antal-uccából): *Zubor András és neje*, *Julinszky Irén*, *Crisan Emil*, *Giesinger Jenő*, *Ganea Romulus*, *Rosenfeld Simon*, *Popovici Demeter*, *Moskovitz Mór*, *Tabakovits Emil*, a Piata Imperatul Traian (Attila-térről): *Péterfi Miklós*, *Lejtényi Sándor*, *Schwartz Imre*, *Papp Illés*, a Str. Gojdu (Szent István-uccából): *Görög keleti Egyházközség*, *Vándor Bertalan*, *Várhol László*, *Haberger Mihály*, *Czeiler István*.

Az V. bizottság, amelynek tagja a kincstár részéről: *Popovici János*, helyettese *Macelariu Mihály*, a polgárság részéről pedig: *Chicin Remus dr.*, *Striegl József*, *Popeti Traian*, *Frick József*, *Popovici György* és *Domán Sándor*, a következő és a Strada Muciu Scaevola (Hajó-uccában) lakókat idézte meg: *Éles Béla dr.*, *Stern Lipót*, *Klein Bernát*, *özv. Meistrovics Jánosné*, *Greschner József*, *Szép Ferenc*, *Kertész István*, *Nagy István*, *Jarabek Ferencné*, *Grindersdorf Gáspárné*, *Klein Rudolf*, *özv. Virág Lajosné*, *Epstein Simon*, *Csoma Károly*, *Rozián György*, *Stoian Romulusné*, *Gábor András*, *Rossi Pál*, *Urbacsek Ferenc*, *Schulhof Jakab*, *Halpert Jenő*, *Czitrom Mór*, *Székely Károly*, *Klein Sándor*, *Koch Károly*, *Schlober Áron*, *Mrassy I. és társai*, *Kovács Imre* és *Lázár Mihály*.

A VI. bizottság, amelynek tagja a kincstár részéről: *Polatschek József*, helyettese *Hász Gyula*, a polgárság részéről pedig: *Krebsz József*, *Vostinar György*, *Miron Vazul*, *Kálmán Ferenc dr.*, *Lázár Jenő* és *Kornis Odón* a következő és a Strada Remus (Virág-uccában) lakókat idézte meg: *Özv. Pui Mária*, *Kondorosi Kálmánné*, *Burghardt Károly*, *Kádár István*, *Kádár Istvánné*, *Pras János és neje*, *Pinter Sionia*, *özv. Hacas Andrásné*, *özv. Pintér Józsefné*, *özv. Cristea Miklósné*, *Puskás István és társai*, *Opritz Pál*, *Messer Jakab*, *Kramer Berta*, *Sik Ottó*, *Popity Mária*, *Stern József*, *Csernyei N.*, *Ladnai Ernő*, *Koncz István*, *Etel és Emilia*, *Petőfi István*, *Busan János*, *Lindner Antal*, *Lázár András*, *Babios Anna*, *Ioan Nicolae*, *Rozgonyi Lajos*, *Kissinger Rudolf*, *özv. Titvar Mladinné*, *Leichmann Ferdinand*, *Pecho Péter*, *özv. Havas Andrásné*, *özv. Palásti Vendelné*, *Uj. Popovici Constantinné*, *Ciołtea Gábor*, *özv. Madár Józsefné*, *Sokorics Simon*, *Nagel Pál*, *Kis Miklós*, *Fraendler József*, *Veres Antal* és *Lovas István*.

A megyei adókvető-bizottságok tagjait a következőkben állították össze: *Rudna*: a kincstár részéről *Schramm Miklós*, a polgárság részéről: *Marza Simon*, *Lazarescu Miklós*, *Rista Miklós* és *Peri János*; *Nadlac*: a kincstár részéről *Dragos István*, a polgárság részéről: *Sulutiu Aurel*, *Fábry István*, *Jancsik István* és *Marginean Tódor*; *Pecica és Rovine*: a kincstár részéről *Tataru Miklós*, a polgárság

részéről: *Ghebeles Lázár dr.*, *Gaal Pál*, *Mang József* és *Borsos József*; *Siria*: a kincstár részéről *Spischmu Károly*, a polgárság részéről: *Secula Axente*, *Weisenmayer Károly*, *Buda Mihály* és *Pera György*; *Pancota*: a kincstár részéről *Ratiu Traian*, a polgárság részéről:

Veszedelemben az arad—oradea vasutvonal.

Összeomlással fenyegetnek a fél éve készült vasuti hidak — A bucaresti-i Dimineata súlyos panaszai és vádjai —

(Arad, március 4.) Az oradea—aradi vasutvonalat, amelynek pedig fontos közgazdasági jelentősége van, négy évvel ezelőtt nagy sietve, éppen ezért gyengén és feltelesen építették meg. Azóta a helyzet csak rosszabbodott és ma már olyanná fajult, hogy a bucaresti-i lapok is kénytelenek foglalkozni vele s azt hangoztatják, ha azonnali segítséget nem ad a vasutigazgatóság, rövidesen nagy bajok történhetnek ezen a vonalon.

Különösen a bucaresti Dimineata legújabb száma foglalkozik azokkal az állapotokkal, amelyek az arad—nagyváradi vonalon uralkodnak. A 120 kilométeres utat normális körülmények között 2 óra alatt kellene megtenni a vonatnak — írja a lap — itt azonban csak 20 kilométeres átlagssebességgel haladhat, sőt vannak vonalszakaszok, ahol 8 kilométeres óránkénti sebességgel megy. A vonal alépitménye igen gyenge. Annak idején nagyon sürgősen kellett megcsinálni és nem sok gondot fordítottak az alapépitmény kellő megerősítésére, holott a talajviszonyok ezt okvetlenül megkövántálták volna. Hozzájárul még — írja tovább a Dimineata — Chisineu és Nadab között a Crisul Alb, Chisineu és Tamasda között a Crisul Negru keresztül egy-egy vasuti hid is vezet

Manau Aurel, Krémer István, Pălcu Lázár és Schmidt Ferenc; *Chisineu Cris*: a kincstár részéről *Vespasian Nomu*, a polgárság részéről: *dr. Ardelean Corneli*, *Momete Ioan*, *Ispravnic György* és *Duica Mihály*; *Ineu és Sepreus*: a kincstár részéről: *Macavei György*, a polgárság részéről: *Corbu Miklós*, *Mornac Demeter dr.*, *Horbei Pál* és *Crisan Antoniu*; *Sebis, Buteni és Halmagiu*: a kincstár részéről *Kaffka Márk*, a polgárság részéről: *Catana Aurel*, *Rada Adrian*, *Vica Roman* és *Pap András*.

át. Ezeket a hidakat akkor csak ideiglenesen építették és egész anyaguk fa. Négy esztendő alatt természetesen a faalkotmány gyöngül és erősítő pilótákra volna szükség. A tavasz pedig áradásokkal fenyeget és félt, hogy a megáradt és sebesen rohamú víz tallán szét is rombolja ezeket a hidakat. Ebben az esetben egyszerre megszakadna ezen a vonalon a forgalom, ami az amúgy is súlyos gazdasági helyzet mellett katasztrófális volna erre az ország-részre.

A helyzet különösen azért ad okot az aggodalomra, — írja a Dimineata — mert értesülésünk szerint az ezévi költségvetésbe ennek a vonalnak a fentartására és kijavítására a vasutigazgatóság nem vett fel egy banit sem. A legutóbbi napokban porrá égett Chisineu fából készült állomási épülete, ami azt igazolja, hogy nemcsak a vonal és a hidak veszélyesek. Ha tizet fog egy ilyen állomási épület, egy-két óra alatt elhamvad és még arra sem marad idő, hogy a hivatalos iratokat, jegyállományt és pénztárt megmentsek. Sürgősen és alaposan kell az illetékeseknek intézkedni, hogy ezen az aggasztó helyzetben segítsenek. Kérdés azonban, hogy a Dimineata panaszra meghatározásra talál-e?

Ujból kísért a gyógyszermonopólium

Egy társaság kezébe összpontosították a gyógyszergyártást és a gyógyszerbehozatalt.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Mintegy két héttel ezelőtt a képviselőházban szótartották, hogy a kormány engedelmére monopolizálni akarják a gyógyszerek behozatalát és a belföldi gyógyszerek gyártását. A kérdés akkoriban lekerült a napirendről, hogy most mint befejezett tény ujból foglalkoztassa a közvéleményt.

Az Universal ma hosszú cikkben kifogásolja a gyógyszermonopóliát, amelyet károsnak tart az országra és a közönségre. A lap közli, hogy a társaság, amely a monopóliát élvezni fogja, a „Medimat” nevet kapta. Alapszabályaiából kiderül, hogy célja az összes állami és magánegészségügyi intézményeket gyógyszerrel ellátni. A külföldi gyógyszerek behozatala és eladása kizárólag az ő jogát képezi, míg a belföldön egyedül neki van joga gyógyszereket, egészségügyi cikkeket gyártani és azokat kereskedelmi úton értékesíteni.

A fentiekből — írja az Universal — világosan kitűnik, hogy a nevezett társaság az összes gyógyszerészeti és vegyi cikkek bódító szerek, valamint egészségügyi cikkek monopóliját élvezni, épen úgy joga lesz a belföldön gyógyszereket és egyéb egészségügyi cikkeket gyártani. Mindenki elképzelheti, hová fog ez vezethetni. Az a tény, hogy a Medimat egyedül importálhat és gyárthat gyógyszereket, széles teret nyit ama lehetőségnek, hogy a Medimat minden más külföldi gyógyszerbehozatalt megtiltsa és az országra rákényszerítse a saját gyártmányait.

Az azonban kérdezzük, ki fogja a Medimat által készített gyógyszerek értékét és minőségét felülvizsgálni? Az állami közegek? Hiszen az állam a haszon tíz százalékát élvezi azáltal, hogy egészségügyi intézményei részére a Medimatnál rendeli meg a szükséges összes gyógyszereket.

A kérdés sokkal fontosabb és súlyosabb, semhogy Aurescu miniszterelnök tétlenül nézhetné a dolgok fejlődését. Nem szabad megengedni, hogy ez a monopól megvalósul-

jon, hogy abból az egész ország kárára néhány személy kövér jövedelemhez jusson.

Azt hisszük, hogy az ország közvéleménye mindenben igazat ad az Universalnak. Ennek a monopóliának nem szabad megvalósulnia, mert csak az egész ország szenvedné meg.

Vallanak

az elfogott bolsevistavezérek.

Szántó Zoltán és Vági István a leleplezett propaganda eredményeiről.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A főkapitányságon tovább folyik a letartóztatott kommunista agitátorok kihallgatása. Tegnap késő éjszaka fejezték be Vági István, Szántó Zoltán és 14 társuk jegyzőkönyvi kihallgatását. Ezek között a legérdekesebb a Szántó vallomása volt.

A volt népbiztos elmondotta, hogy a Mária-Remetén felállítandó nyomdának egyedül az lett volna a feladata, hogy báhetetlen tömegben állítsa elő a lázító kommunista röpiratokat. Szántó különös rokonszenvvel s melegen emlékezett meg Löwy Sándorról és Pohl Sándorról, a Vági-párt vezető embeireiről, akik szinte felülmúlták Vágit. A munkánál nem egy fronton szenvedtek hajótörést. Különösen az állami intézmények munkásainál végződött eredménytelenül a propaganda, de a bányamunkások körében sem értek el jelentékenyebb sikert. Az ipari vállalatok munkásai és a földmunkások voltak a legkönnyebben lázíthatók. Az elmúlt nyáron, amikor a vidéken a földmunkások összekülönböztek munkaadójukal, nyomban ott termelt egy kommunista agitátor, aki kihasználta a pillanatnyi hangulatot lázításra.

Az új népköztársaság megvalósítására ugyanazt a módot akarták alkalmazni, mint 1918-ban. A köztársasági párt megszervezésére helyezték a főszínt és amikor a kevésbé szélsőleges radikális párt befogadta a kommunista tömegeket, akkor akarták kikiáltani a kommünt. A többi kihallgatott ugyanígy adta elő a dolgokat.

Művészet.

* Heti műsor, Szombat d. ü. 3 és fél órákor: Csókosasszony, operett. (Félhelyárak.) Este 8 és fél órákor: Cirkuszhercegnő, operett. (Huszonötödik előadás új beállításban.) Vasárnap délután 3 órákor: Orlov, operett. (Mérsékelt helyárak.) Délután 6 órákor: Uraim csak egymásután, vígjáték. (Mérsékelt helyárak.) Este 9 és fél órákor: Nem nősülök, vígjáték. (Bérletszűnet.)

* Septimiu Chirvai egyetlen dalestélye Aradon. Ma, szombaton este a Központi szálló nagytermében tartja Septimiu Chirvai basszista egyetlen dalestélyét Aradon. Septimiu Chirvai a legkiválóbb basszisták egyike, aki a bécsi Volksoper rendes tagja. Hangja tömör, de emellett mégis meleg és kifejezőteljes. Az aradi koncertszerezen kétségkívül pompás művészeti eseménynek ígérkezik a nagy-szerű énekes egyetlen aradi dalestélye.

* Földessy Ilona és Gara Ákos vasárnap előadóestéje Iránt az aradi intelligens közönség körében fokozott érdeklődés nyilvánult meg. A gazdag irodalmi műsorban a tehetséges, kitünő szavalóművésznő nagyon klasszikus és modern költők, Aprilv Lajos, Bartalis János, Gara Ákos, Jakab Géza, Kádár Imre, Nibédi Sándor és Salamon László ismert erdélyi lírikusok reprezentáns műveit, továbbá Baudelaire, Verlaine, Rámer Mária Rilke, Octavian Goga, Wald Whitmann s japán és kínai költők világrodalmi értékű verseit, végül egy teljes, ragyogó Ady-ciklust ad elő. Gara Ákos, a kiváló író és népszerű konferanszié klasszikus versek humoros paródiáit. Az ember élete című nagyszerű satíráit, Isten bányája, Minden matróna, aki könnyes, az én anyáim című új verselt és teljesen új konferanszié mutat be az aradi közönségtől való bucsuzása alkalmából. Rendkívül érdekes lesz a tehetséges aradi író, Főthv Ernő mélyenszántó irodalmi bevezető beszéde és a kitünő Gutenberg-dalkör nívós műsora. Jövőre Sándor Ferenccel.

* Az aradi színház irada hírel. Szombat este a Cirkuszhercegnő jubileári előadása 8 és fél órákor kezdődik. — Vasárnapra változatos műsort állított össze az igazgatóság. Délután 3 órákor a diadalmas Orlovot játszó pompás szerepsztásban. Délután 6 órákor az Uraim, csak egymásután! kerül színpadra. Mindkét előadás helyáral mérsékelt. Este 8 órákor Szenes Béla nagy-sikerű vígjáték-újonsága, a Nem nősülök van műsoron rendes helyárakkal, bérletszűnetben. — Szerencséték a címe a színház jövő heti operett-újonságának. Az operettnek, mely Aradon kerül színre először, Komlós Elemér és Szegő Ferdinánd aradi zeneszerzők a komponistái, míg a szöveget Kardos Andor, a kiváló budapesti librettista írta. — Győző Alfrédnek, a színház népszerű művésznő jubileumára készülők nagy ambícióval a színház. Győző Alfréd március 16-án tölti be működésének 25 éves fordulóját s ez alkalommal egyik legjobb szerepében lép fel. — Irodalmi ciklus — Táray Ferencel. A színház igazgatósága a jövő héten irodalmi ciklust rendez. Erre az alkalomra meghívta vendégszereplésre Táray Ferencet, a budapesti Belvárosi színház kiváló művészt, aki három izgalmas meneti dráma újonság főszerepeit játsza el. Táray Ferenc fellép Paul Gerdaly híres drámájában, amelynek „Szerep” a címe, az Ismeretlen katona elmszerepében és Strindberg világhírű Haláltáncában.

Britanniás tiszt a bíróság előtt.

Hogyan történt Gábor tanárjelölt meggyilkolása.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Ma délelőtt folytatta a honvédtörvényeszek Kmetty Károly volt britanniás főhadnagy bűnpörének tárgyalását. Ma a gyilkosság büntetésének vádjára került sorra, Kmetty 1918-ban lelőtte az uccán Gábor Hugó tanárjelöltet. Valószínűsége során Kmetty előadta, hogy Gábor összekulbözött tanárbátyjával egy tanítványa-nyának vizsgáztatása közben. Kijött az uccára és ott kiáltani kezdte, hogy bent az iskolában ellenforradalmi tanárok buktatnak.

— Amikor bátyámmal el akartuk hagyni az iskolát, nagy néptömeget találtunk kint, mire bátyám visszahúzódott. Engem Gábor valamivel arculított, mire — tiszt lévén — revolverrel védekeztem.

Kmetty bátyja és két tanu nagyjában így adják elő az esetet. A tárgyalás folyik.

A házasság válsága.

Házasság hozomány nélkül. — Szerelmi házasságok helyett érdekházasságok.

A házasság válságához hozzászóló vélemények egyre sürűbben érkeznek szerkesztőségünkbe és bizonyosságul szolgálnak arra, hogy az Aradi Közlöny a közönséget intenzíven érdeklő problémát vetett fel akkor, amikor az elszaporodott válóperek okait tette nyilvános oknyomozás tárgyává. A beérkezett levelek közül ma az alábbiakat közöljük:

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A felvetett probléma tulajdonképpen egy circulus vitiosus: a férfiak azért nem házasodnak, mert a nők könnyelműek és frivolak; a nők viszont azért ilyenek, mert a férfiak nem házasodnak. Mit csináljon az a nő, akinek nincs annyi hozománya, amennyi egy férfi kényelmét biztosíthatná? Nem is gondolhat férjhezmenésre, mert kevesen tudják oly előgülatlanul nézni a helyzetét, mint az „igazgyöngyöt kereső fiatalember”. Mindenki a nőket szeretné hibáztatni, pedig nincs igaza, mert a nőt a társadalmi terror kényszeríti arra, hogy olyan legyen, mint amelyet most kifogásolnak. A férfiak jobban tennék, ha elvinnék feleségül a kényérkereső, önálló nőket, ahelyett, hogy elítélnék őket, mert egyrészt tökéletes házastársat találnának bennük, másrészt pedig kényérkereső munkaerejük teljesen pótolja azt a hozományt, amely minden érdekházasságban, mint a boldogtalanság oka szerepel. Ideális megoldásnak találnám, ha a leányos apók kollektíve elhatároznák, hogy egyik sem ad hozományt a gyermekével. Házasodjanak a fiatalurak a maguk erejéből és emberségéből. Szociális szempontból kitünő eredménye lenne ennek a megoldásnak. A nő személyes előnyét

érvényesülnének, a pénz szerepe eltörpülne a házasságoknál, amelyek mindenesetre boldogabbak lennének, nem is szólva a szerelmi házasságok fajnemcsitő hatásáról. Hiszem, hogy nemsokára el fog következni ez az idő és a boldogtalan társadalom romjain életrekel egy szabadakaratu, függetlenül gondolkodó nemzedék, amelynek nem lesznek ilyen problémái.

A jövő leánya.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

A lapjokban közzétett február 26-iki hozzászólas készlet arra, hogy én is kifejtsem véleményemet e tárgyban. Tévesnek találok ugyanis azt a felfogást, hogy 20 éven álló leányok ne menjenek férjhez. Szerintem semmi esetre sem ez az oka a boldogtalan házasságoknak, mert hiszen anyáink és nagyanyáink gyakran 15—16 éves korukban mentek férjhez és mégis boldog házaseletet éltek. Tehát nem itt van a hiba, hanem a nevelésben. A szülők fordítsanak gondot elsősorban arra, hogy a leányuk megállja a helyét a háztartásban, amellet aztán bátran járhat a korzóra is, vigan charlestonozhat és nem kell elzárkózni a modern áramlatok elől. Azt sem tartom helyes megállapításnak, hogy a szerelmi házasság rendszerint rosszul végződik. Sajnos, nagyon ritka ma a szerelmi házasság, mert az érdekházasságok dominálnak. Szerintem pedig még a szimpátia sem elég a házassághoz, ahhoz igaz, mély s őszinte szerelem kell, mert csak ez az érzés alkalmas arra, hogy hosszú időre való együttélést elviselhetővé és kellemessé tegye.

Egy leány.

Kifosztották Grozavescu bécsi lakását.

Titokzatos betörés a tragikus sorsu énekes lepecsételt lakásába.

(Az Aradi Közlöny bécsi tudósítójától.) Vakmerő betörés történt az elmúlt éjszaka a tragikus véget ért nagy énekes, Grozavescu Traian lepecsételt lakásában. Az éjszaka folyamán a betörők ugyszólván teljesen kifosztották a lakást. Reggel a lakók észrevették, hogy a lakás ajtaján a bírósági pecsétek is vannak

törve és erről nyomban jelentést tettek a rendőrségnek, amely hamarosan megállapította a betörést. A betörők gummitűvel dolgoztak és így ujjlenyomatot nem hagytak hátra. Az elrabolt holmik értékét eddig még nem sikerült megállapítani. A bécsi rendőrség erélyes nyomozást folytat a tettesek kézrekerítésére.

Ötméteres ősember élt Amerikában.

Egy amerikai tudós nagy feltűnést keltő felfedezése.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Tudományos körökben nagy feltűnést keltett dr. Hrdlicka Elek archeologusnak, az amerikai Anthropological Association elnökének előadása, amelynek keretében a tudós beszámolt az amerikai archeologiai és antropologia leletekről. Dr. Hrdlicka ezek alapján kimutatta, hogy Amerikát Kolumbusz által történt felfedezése előtt nemcsak indiánusok, hanem kínaiak, japánok és polinéziaiak is laktak.

Még nagyobb feltűnést keltett azonban az archeologus másik megállapítása. Leletek alapján ugyanis kimutatta Hrdlicka, hogy Amerikában abban a geologiai korszakban, amikor a földön ősvilági szörnyek tanyáztak, hatalmas ősemberek éltek Amerikában. Bizonyíték erre az a sziklarajz, amit Arizonában találtak és amely egy hátsó lábain ülő dinosauruszt ábrázol. A prehisztorikus művész minden valószínűség szerint élő modell után készítette el rajzát, ami pedig annyit jelent, hogy ebből a korban is éltek emberek, sőt már művészet is volt a világon. Sokkal érdekesebb azonban egy másik sziklarajz, amely egy dinosauruszt ábrázol, amint egy emberre készül ugrani. Ha felfesszük, hogy a rajz arányai valóságosak, akkor az ezidőben élő ősember legalább 5 méter magas volt.

— Alkalmi-lyen fantasztrikusnak is látszanak ezek az állítások — mondta dr. Hrdlicka — mindenesetre a legnagyobb figyelmet érdemlik meg, mert egy harmadik rajz is meg-

erősíti azt az állítást, hogy történelemelőtti ember sokkal nagyobb volt, mint történelmi ember. Ezen a harmadik sziklarajzon egy maszodon látható egy ember mellett. Ennek a prehisztorikus műnek nagyságaránya is azt bizonyítja, hogy ebben a korban ötméteres emberek jártak a földön.

Kevés a valószínűsége annak, hogy a tudományos világ ellenvetés nélkül elfogadja Hrdlicka hipotézisét, de ha elfogadja, akkor az teljes összeomlását és felforgatását jelenti mindannak, amit eddig tudunk az emberi nem őskoráról.

Rád ó-műsor.

Szombat, április 5. Wien: 19.45. Operettelőadás, utána tánchangverseny. — Graz: 17.30. Stájer zeneszerzők estje. — Pozsony: 18. Hangverseny. — Záh-ráb: 20.30. Hangversenyest. — Milano: 20.45. Részletek a Fedora operából. — Breslau: 20.25. Semf-Georg-est. — Prága: 20. Vidám est. 21. Operettelőadás. — London-Daventry: 22.30. Hangverseny. — Leipzig: 19.30. Operaelőadás. 22. Táncczene. — Stuttgart: 20. Operettelőadás. — Frankfurt a. M.: 16.30. Hangverseny. München: 20.40. Hangverseny. 22.20. Szórakoztató zene. — Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 16. A szoc. missziótársulat előadása. 17.02. Thegze Miklós szerzői estje. 18.20. Sportelőadás. 18.50. Ifjúsági előadás. 19.20. Történelmi előadás. 20. Hangverseny. 22. Cigányzenc. 23. Jazz-band.

Gondos anya gyermekénél **Höfer** hintőport, krémet, szappant használ

Ejszakai betörés Aradon.

Három ember kifosztott egy belvárosi kereskedést.

(Arad, március 4.) Ma éjszaka vakmerő betörés történt Aradon, a Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 30. számú házban lévő gyarmatáru üzletben, amely Grünfeld Endréné tulajdona. A tettesek vésőkkel feszítették fel az üzlet redőnyét és behatolva a helyiségbe, nagymennyiségű árut szedtek össze. A betörtést csak reggel vette észre a tulajdonos és azonnal jelentést tett a rendőrségen. A helyszínre megérkezett rendőrkomiszár és a detektívek megállapították, hogy a betörők az összeszedett holmikat papírba csomagolva vitték ki az üzletből és távozásuk után a redőnyt lehúzták, hogy tettüket ne vegyék azonnal észre. A lopott holmik értéke körülbelül ötvenezer lej. A rendőrségen ma délután jelentkezett egy férfi, aki a hajnali órákban az Eminescu (Deák Ferenc)-uccában járt és elmondta, hogy az üzlet előtt haladt el, amikor három köpenybe burkolt alak csomagokat rakott fel egy kocsira. Azt azonban nem tudta megmondani, hogy a kocsi bérkocsi volt-e. A feltehetően olyan alapos szeméyleírást bocsátott a nyomozók rendelkezésére, hogy az éjszakai betörők letartóztatása csupán órák kérdése.

Arcübasev meghalt.

A világhírű orosz író tragikus halála.

(Az Aradi Közlöny varsói tudósítójától.)

A Lengyel Távirati Iroda jelenti: Arcübasev orosz író ma délután a katonai kórházban meghalt.

A szüszavú távirat egy hányatott, küzdésekkel telt emberélet szomorú befejezését jelenti, amely egy kis délországi városból indult el és egy városi katonai kórházban ért véget 49 év után. M. Arcübasev 1878-ban született és ükunokája volt Kosciuskonak, a híres lengyel szabadsághősnek. Apja, mint katonatiszt, jó viszonyok között élt, anyja tüdővészben halt meg és a végzetes betegséget örökségül kapta Arcübasev is. 1907-ben már súlyosan megbetegedett és azóta, hacsak tehetne, a Krim-félszigeten élt, Jallában, az orosz Nápolyban és itt valamennyire magához tért egy időre. Iskoláit egy vidéki gimnáziumban végezté és már ekkor rajongott a festőművészetért. Később irtozatos nyomorúságokon ment keresztül. Szennyes kamrákban lakott, koplalt és ami talán legjobban fáj neki: nem volt pénze festékre és vászonra. Nem tudott fizetni. Hogy mégis valamiképp eltengethesse magát, karrikaturákat rajzolt és apró cikketeket írt különböző folyóiratokba. Aztán újságíró lett. És amikor 1907-ben megjelent hírhedt regénye, a Szanin, az ismeretlen nevű újságíró egyszerre márka lett. Többi könyvének és szindarabjainak is európai siker jutott osztályrészül és a felfelé ívelő pályát az orosz forradalom törte le. Arcübasev is csakhamar kénytelen volt otthagyni hazáját, ahol nem tudott boldogulni. Szegényen és betegesen került el különböző városokban való hasztalan kóborlás után Varsóba, ahol egy orosz nyelvű lapnál dolgozott, nemrégiben aztán a kórnázi ágyhoz szegte az örökölt betegség. Ma délután pedig megváltotta szenvedéseitől a halál.

Arcübasev nevét főleg a Szanin című regény révén ismeri a közönség. Ez a nagy, irányműve számba menő alkotás merészsége révén oly nagy hatást váltott ki, hogy megjelenése után, 1907. táján szaninista klubok keletkeztek Oroszországban, amelyek természetesen félretekintve a regény intencióját, a szabad szerelem gyakorlását tüzték ki feladatukul. Oroszországban sok baj volt a Szaninnal a cenzúra miatt, Magyarországon pedig Szabó Endrét, a regény fordítóját perbefogták miatta, de felmentették. Bizonyos, hogy a Szanin nem állítható Tolsztoj, Dosztojevskij, vagy Gogoly munkái mellé, de az is bizonyos, hogy nem a Szanin Arcübasev legjobb munkája. A „Milliók” talán a legjobb regényei között, de novelláiban nyilatkozik meg legjobban hatalmas író ereje. Ragyogó nyelvezettel, velőki ható realizmussal és metsző éleslátással megírt remekmű valamennyi elbeszélése és ha másért nem, egyért megérdemli, hogy az első orosz írók között legyen a helye. Két szindarabja, a Feltékenység és a Szenvedély bejár-

ta az összes európai színpadokat. Mindkettő erősen realista színezetű színpadi alkotás és így osztatlan sikert egyik sem aratott, noha

tagadhatatlan, hogy a két szindarab arról is tanúságot tesz, hogy Arcübasev zsenialitása fényesen megállta helyét a színpadon is.

Cantacuzino hercegnő Aradon.

A romániai nőegyletek elnöknőjének aradi látogatása.

(Arad, március 4.) Előkelő vendége lesz holnap Aradnak. Szombaton Aradra érkezik Alexandrina Cantacuzino hercegnő, a Societatea Ortodoxa főelnöknője, aki nagy híve a román-magyar közeledésnek. Emlékeztet, hogy az elmúlt évben Cantacuzino hercegnő kezdeményezésére hívták Bucuresztbe a magyar jótékony egyesületek vezetőit, akiket a legnagyobb szívélyességgel és vendégszeretettel fogadtak. A hercegnő akkor felhívta a magyar

nőket, hogy a jótékonykodás terén működjenek együtt a román nőegyletekkel és ezzel a lépéssel sokban járult hozzá a román-magyar közeledés kimélyüléséhez. A hercegnő holnap délben érkezik meg a gyorsvonattal Aradra, ahol az egyesület aradi fiókjának felkérésére vasárnap délután öt órakor előadást tart az aradi kulturapalotában. Az előadásra a jegyek a Diecezana könyv- és papírkereskedésben válthatók.

Baleset érte az aradi gyorsot?

Allítólag Homoródnál érte a szerencsétlenség.

(Arad, március 4.) Brassóból érkezett esti híradás szerint, az Aradról éjjel egy órakor Bucuressti felé induló gyorsvonat, amelynek délben kellett volna Brassóba befutnia, este fél nyolc órakor még nem érkezett meg oda. Eddig még ellenőrizhetetlen hírek szerint, a gyorsvonattal Homoródnál baleset történt. Érdeklődtünk az aradi üzletvezetőségtől és az állomástól a vasuti balesetről elterjedt hírek felől és mindkét helyen azt a felvilágosítást

adták, hogy eddig semmiféle jelentés nem érkezett, illetve arról a vasuti balesetről, amely allítólag az Arad—Bucuressti gyorsal történt, nincsen semmi tudomásuk. Az aradi állomás azonban ma este történt egy kisebb baleset. Az esti órákban egy tolató tehervonat hibás váltóállítás következtében kisiklott. A tehervonat néhány kocsija és a mozdony megrongálódott. Sebesülés, vagy haláleset nem történt. A vizsgálat megindult, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

Tiltott alkohol a cipókrémekben.

Cipókrém és fagyalt alakjában árusítják a szeszt Newyorkban. — Amerika egyedüli eredeti produktuma: a felhőkarcoló és a jazz. — Angliában feleannyi a részeg, mint Newyorkban, vagy Cslkágóban.

(Az Aradi Közlöny londoni levelezőjétől.) Két érdekes könyv látott napvilágot a londoni könyvpiacra az egyik legismertebb kiadóvállalat népszerű, To-day and tomorrow sorozatában. Mind a két könyv Amerikáról szól. Az egyik címe: Midas, or the United States and the future (magyarul: Midas, vagy az Egyesült Államok és a jövő). A másiké: Atlantis, America and the future (Atlantis, Amerika és a jövő). C. H. Bretherton az amerikai államirányítás és műveltségi állapotok eredetét kutatja fel, hogy ezeknek a továbbvezetéséből megrajzolhassa a holnap Amerikájának politikai és szellemi konstitúcióját, J. F. C. Fuller pedig az amerikai mindennapi életből indul ki, hogy ugyancsak jóslásokba bocsátkozhassék.

A két angol szerző könyve egyben meggyezik. A gunyos modorban és gunyos hangban. Az a közvélemény szólal meg végeredményben ezeknek a könyveknek a lapjain is, amelyik hevesen tüntetett Londonban, amikor a mozgóképszínházak vásznain megjelent a Big Parade és egyes csatajeleneteivel, ahol mindig csak az amerikai katonák nyomultak előre, azt a látszatot keltette, mintha — egyedül az Egyesült Államok nyertek volna meg a háborút. Az angol főváros moziáiban tomboltak és fütyültek és az amerikaiak azóta még népszerűtlenebbek Londonban.

Az amerikai alkoholtilalom, a szigorú törvényes szankciók ellenére, nem olyan veszélyes, mint ahogy első percre hinné az ember. Csak tudni kell a helyet és annyi szabadság, amennyit akarsz. Persze alaposan meg kell őrizned. Nemcsak a bort vagy a sört. Hanem a rizikót is. Az alsóbb néposztályok számára pedig más forrás van. Alkohol — fagyaltban és cipókrémekben. A newyorki rendőrség statisztikájában elég szép számmal szerepelnek a cukrászok és a cipótisztítók, mint — szeszitalalások.

Az alkoholtilalom tehát csak félig járt eredménnyel: ezt még a szárazságot indítványozó szenátorok és rendőrkapitányok is tartoznak elismerni. Van-e hát értelme fentartásának? Van. A jövő szempontjából. Mert azok, akik egész életükön keresztül ittak szeszitalt, azok nem igen fognak lemondani róla. De a gyermekek már talán tudni sem fognak az alkoholoról.

Ma még több részegét szednek össze Newyork uccáin, mint Londonban, de lehet, hogy harminc-nyolcvan év múlva az apák fiai fogják meghozni a szárazság prédikátorainak

igazolását... És nem fog az egész U. S. A. két főpárra szakadni: a „szárazakra” és „nedvesekre”.

Amerikában 24 millió család él. 13 millió-nak van motorkerékpárja, vagy automobíljja, 9 millió-nak gramofonja és 3 millió-nak rádiója. 1920-ban 2 millió, 1924-ben pedig 350 millió dollárt költöttek rádióra. Ez a szaporulat nagy részben az alkoholtilalomra vezethető vissza. Az előtört alkoholra fordított pénzek most itt helyeződtek el. Mert mulatni valamiképpen kell. Szárazon is. Gramofon mellett... Arról nem készült kimutatás, hogy mégis mennyit fizettek ki az elmúlt évben alkoholra. Pedig ebből is egészen csinos összeg jönne ki.

Amerika civilizációja egészen európai — írja a Midas, or the United States and the future; — a komoly irodalmat Európából importálják; a festészet egészen európai minták után halad; a jól öltözött amerikai ladyk Párisba fülelnek a divat szavára; a lakásberendezések modelljei vagy angolok, vagy olaszok. Amerikának csak a felhőkarcolók és a jazz az eredeti produktumai. (Szegény Amerika! A jazz sem tulságosan eredeti: indián ősök leszármazottja. Azok a szegény indiánok hagyták örökül, akiket olyan nemzeti tervszerűséggel halattak ki a ma melódiájukra rángatózó.)

Amerikában az olvasók kizárólag a nők közül kerülnek ki. Ki ér rá a férfiak közül olvasni?

GRAMOFONOK,
„His Master's Voice”, „Columbia”, „Decca” vala-
mint tánc- és művész lemezek, rendkívül
nagy választékban. **Hegedűs** cégnél
Arad.

— Nagybeteg a német birodalmi gyűlés elnöke. Berlinből jelentik: Loebe birodalmi gyűlési elnök állapotában az utóbbi napokban némi javulás mutatkozott, mára azonban ismét válságosra fordult az állapota. Loebe 75 éves édesanyja ma lakásán elájult és oly szerencsétlenül esett el, hogy a jobbkarja eltört. Az orvosok abba a szanatóriumba szállították, ahol Loebet ápolják. Amikor a beteg megtudta, hogy édesanyját baleset érte, izgatott lett és azóta állapota válságosra fordult. Az orvosok azonban remélik, hogy szervezete mégis csak győzedelmeskedni fog.

H I R E K.

Megindult a „Hősök sírja“-akció

Az ország karitatív intézményének tömörülését indítványozták a mai bizottsági ülésén.

A legszebb emberi érzést: a kegyeletet ápoló egyesület, a „Hősök sírja“ aradi bizottsága ma délután 5 órai kezdettel gyűlést tartott a város-háza kis tanástermében. Comsa Gy. Gergely püspök elnöklése alatt a gyűlésen megjelentek Comsa Gy. Gergely, dr. Angél István, dr. Bobis Tivadar, Sándor ezredes, Pacurariu Brutus, Tancsov D. Oherovic S. kapitány, Popovici kapitány és Păunescu alezredesné. A gyűlésen a végrehajtó-bizottsági főnök: Popovici kapitány beszámolt a múlt havi munkálatokról, az iroda létesítéséről és a bizottság rendszeres működéséről és különösen hálaszavakkal emlékezett meg Koch Daniél aradi műszertanészról, aki hatalmas munkát fejtett ki a „Hősök sírja“ érdekében. Ezután az előterjesztéseket és a március havi munkásságnak tervezetét tárgyalták. Eszerint Popovici kapitány körutazásra indul a megyében és a nagyobb községekben majd tömöríteni fogja a lakosságot a bizottság szervezetébe. Ezenkívül a bizottság elhatározta, hogy előterjesztést nyújt be a minisztériumhoz azért, hogy az ország összes karitatív intézményeit egyetlen alakulatba csoportosítsa, amely állami jellegű legyen. Megszavazták a bizottság céljait szolgáló levelezőlapok eladását, valamint döntöttek afelől is, hogy érintkezésbe lépnek a Bucuresteli olasz konzulattal és a micalacai temetőben lévő olasz hősi halottak exhumálásának dolgában. Tervezték Micalacán a temető jókarbáhozását, elfogadták azt a javaslatot is, hogy a minisztériumtól eelőre a ruszítai márványbányából ingyenes márványt kérjenek. A gyűlés egyik legfontosabb határozata következett azután. Kimondták, hogy a temetői kezeszkeket ezentúl vasból fogják elkészíteni, hogy egyrészt az enyészettől megóvják, másrészt pedig a bevésett felírás el ne mosódjon. Megállapították, hogy a „Hősök sírja“ nagygyűlése április 10-én lesz. Ezután a gyűlés véget ért.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelenté: Az azori maximum egyelőre összeköttetésbe jutott a keleti nagy légnyomással, az Észak-Európa feletti elvonuló depresszió azonban ma már Közép-Európában is erősen súlyosult a barometert, úgy hogy itt valószínűleg másodlagos minimum fog kifejlődni. Nyugaton a légnyomás az azori maximum hatása alatt általánosan emelkedik. A nyugati légáramlás kiterjedt esőkkel kapcsolatosan eljutott Németországig. Időprognózis: Egyelőre túlnyomóan esős, később nyugati szelekkel változókéony idő, hősüléddel.

— **Avérésen a lakók javára enyhíteni akar a lakbértörvényen.** Bucurestiből jelentik: Az Adevarul értesülése szerint a lakbértörvényjavaslat benyújtásának késése annak tulajdonítható, hogy a miniszterelnök a javaslatot enyhíteni kívánja a lakók részére és ennek megfelelő formát keres.

— **Változások a román diplomáciában.** Bucurestiből jelentik: A Cuvantul ma jólinformált hírlőről szerzett hírt közli, hogy a kormány rövidesen nagyvadású változásokat visz végbe a román diplomáciában. Mint a Cuvantul értesül, Diamandi párisi követ lemondását minden percben várják s helyébe Dem. Ghicát neveznék ki. Felcserelik Petrescu-Comnen berni követet is és valószínűleg még a jövő hónapban ismét felállítják a tokiói, helsingforszi, cairói és a tiranai követéseket is. Elhírlőlag visszahívják Penescu vatikáni, Pacléanu stockholmi és Nanza berlini követeket is.

— **Brătianu Jónel ünneplése.** Bucurestiből jelentik: Tudvalevő, hogy tavaly Brătianu Jónel 66-ik születésnapja alkalmából nagy ünnepeket tartottak rendezni, mely nyakt heves sajtókampány zajlott le. Ezt az ünnepeket március 20-án tartják meg Bucurestiben az Eforia-teremben. Bár a liberálistápt hangoztatja, hogy az ünnepségnak hínes politikai jellege, iránnyadó körök azt igen komoly politikai aktusnak tekintik. A liberálistápt majústa tervezett országos kongresszusát elhalasztották októberre.

— **A béke hősi halottjának uccája.** Szolnokról jelentik: Szolnok város tanácsa elhatározta, hogy a pályája kezdetén tragikus körülmények között elhunyt Honzély Pál főhadnagy emlékére uccát nevez el. A város tanácsának határozatáért gróf Csáky hadügyminiszter ma köszönetét fejezte ki.

Aradi ügynökségi iroda rejtélye.

Eszméletlen állapotban találtak az iroda tulajdonosát.

(Arad, március 4.) Rejtélyes eset történt ma délelőtt Aradon a str. Romanului (Zrinyi)-utca 7. számú házban. Ebben a házban van Purcariu Petrescu Constantin ügynökségi irodája. A fiatalember egyedül vezetett az irodát és ott fogadta felelt. Ma délelőtt egy ügyfél akart vele tárgyalni és felment irodájába. Purcariut az irodaszal mellett ülve találta s a tűnt közlekedni ment, észrevette, hogy a fiatalember eszméletlen állapotban van. Az első pillanathban azt hitte, hogy bűntény történt és a legközelebbi telefonon értesítette a mentőket és a rendőrséget. A rendőrség részéről Cerkess

Emil komiszár jelelt meg a helyszínen, ahol vizsgálatot tartott, azonban sejténi kívánásat nem fedezett fel. Purcariut a mentők be szállították a közköfházba, ahol egész nap eszméletlenül fektött. Kihallgatni nem lehetett, így egyelőre nem sikerült megtudni, hogy mi történhetett Purcariu Constantinnal. Olyan Arca die rendőrprefekturái igazgató intézkedésére a rendőrség lepeesöteltette Purcariu irodáját és a kulcsokat a városházán helyezték letébe. Egyelőre az orvosi vizsgálat sem tudja megállapítani, hogy mi okozta a fiatalember öntudatlan állapotát.

Kézrekerült Aradhogyalja valamennyi rablója.

Az aradi rendőrség befejezte a nyomozást. — A rablott holmik értéke meghaladja az egymillió lejt.

(Arad, március 4.) Az Aradi Közlöny beszámolt arról, hogy az aradi államrendőrség két detektívje, Rasztig István és Sava Mihály, nagyszabású fosztogatóbandát lepezett le a Hegyalján. A banda tagjainak egy részét már az elmúlt héten letartóztatták és a lopott holmikból is sokat sikerült megtalálni. A nyomozás a mai napon végleg befejezést nyert, kézrekerült ugyanis a banda másik része is. Ma ugyanis letartóztatták Biró Gergelyt, Flohu-

ca Pétert, Grogescu Jánost, Florinca Mariát és Casap Mariát, akik szintén tagjai voltak a bandának. A rablott holmikot is megtalálták pincékben elrejtve és mélyen elásva a földben. A letartóztatottak Nachtnebel Odón, Kucséra János, Lengyel Ferenc, Timár Testvérek és Paál János koinait rabolták ki. A rablott holmik értéke felülmúlja az egy millió lejt. A letartóztatottak kihallgatása folyik.

— **A szenátus elnökének ünneplése.** Bucurestiből jelentik: Coanda tábornok, szenátusi elnök 70-ik születésnapja alkalmából bankettet rendeznek tiszteletére. A szenátus tagjai egy napidíjjakkal ajánlották fel egy Coanda-alap létesítésére.

— **Megkezdődtek a román-orosz tanácskötésök.** Bucurestiből jelentik: Az orosz bizottság tegnap délután öt órakor érkezett meg Chisinaubá, ahol az összes hatóságok képviselői fogadták. A tanácskozások ma megkezdődtek.

— **Elköbörték az adventisták filmvetítőgépét.** Bucurestiből jelentik: Nicoleanu tábornok, rendőrprefektus ma házkutatást tartott az adventisták imaházában és elkobzott egy vetítőgépét az állami vállalat kigonyoló lemezekkel együtt, amelyeket ma után szoktak a filmeknek bemutatni.

— **Aradi katonai lakó üdvözlője.** A Comp. 3. sanitára aradi ifjai Galatiból küldik üdvözlőjeiket köismerőseiknek és barátaiknak. Szvoboda Jenő, Szatmári Gyula, Lepis György, Vitalis István, Kiss Ferenc, Kulcsár György, Mészáros János, Solier János, Pavletti János, Pakurar Lajos, Merkl István, Preisach József.

— **A februári drágasági index.** Bucurestiből jelentik: Az Argus Indexszama szerint februárban a drágaság az 1916. évnek 53.52-szorosa volt, vagyis egy százalékkal kisebb, mint januárban.

— **Az adóvallomások helyesbítése.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma rendeletet adott ki, amely szerint az egyenes adóról szóló törvény 93. és 100. szakasza értelmében mindazok, akik az elmúlt évi jövedelmüket illetőleg éves adóvallomásokot adtak be, vagyis a bevallásban nagyobb összegben tüntették fel 1926. évi jövedelmüket, amennyiben ezt a körülményt igazolni tudják, az illető adókövető-bizottságnál legkésőbb március 31-ig új adóvallomást nyújthatnak be.

— **Birói áthelyezések az aradi törvényszéken.** Ma délelőtt tette le a hivatalos esküt Barbura Sever dr. törvényszéki főelnök kezébe dr. Coriolan Ramonjan törvényszéki bíró, akit Clujról a nemrégiben elhunyt Horváth János táblabíró helyébe neveztek ki az aradi törvényszékhez. Az új bíró a második szekcióba nyert beosztást. Uőváncsak a mai napon érkezett rendeleték szerinti az igazságügyminiszter Missir Miklós aradi ügyész az iliovi ügyészséghez. Lőrinczy Sándor kisjenői vezető-járásbíró a tecuci-i járásbíróshoz, Nicoleanu aradi járásbíró pedig a galatiai járásbíróshoz helyezte át. Hargot György táblabíró, törvényszéki elnök-helyettes nemrégiben Doljba történt átkelvezését viszont visszavonta a miniszter és így Hargot György továbbra is a második szekció büntető-tanácsának elnöke marad.

— **Egy évi börtön szurkálásért.** Az aradi törvényszék ma egy évi börtönbüntetésre ítélte Márton Ferenc aradi borbélyt, aki Schirnalz György nevű barátját Micalacán tavaly júniusban összeszólközésből kifolyólag zsebkésével súlyosan összeszurkálta.

— **Feljelentés egy aradi utazó ellen.** Scheef László, a timisoarai Petrolux-cég tulajdonosa feljelentést tett a timisoarai rendőrségen az Aradon lakó Székely Ignác nevű utazója ellen. A feljelentés szerint az utazó az üzletfelektől a megengedettnél nagyobb szálaalektü elölegeket szedett fel az eladott árukra, de a pénzzel nem számolt el. A kár felülhaladja a harmincezer lejt.

— **Eljegyzés.** Rözgonyi Lajos ügy. százados hájos leánykáját, Cirukát eljegyezte Stiaszny Sándor, a Stiaszny káplana és faarugyát beirtaga.

— **Földrengés Japánban.** Hohenheimből jelentik, hogy az ottani földrengést jelző intézet készülékei erős távoli földrengést jeleztek az elmúlt éjjel. A földrengés fészke valószínűleg Japánban van. A rengés helyének távolsága Hohenheimtől 9300 kilométer.

— **Halálozás.** Drághita Vasiliené, született Popovics-Messer Margit, rövid szenvedés után ma, élete virágában, 23 éves korában meghalt. Az elhunyt fiatalasszonyt, akinek horrai elmulását nagy és kiterjedt fokonság gyászolja, e hó 6-án délután 3 órakor temetik Mossóczy-telep, Dugonics-utca 1. sz. alól.

— **Aradmegye népességi mozgalmá.** Most készült el Aradmegye 1925-ös statisztikája. A statisztika szerint 1925-ben 6540 házasság történt, ebből a görög keleti vallásuk 3784, a görög katolikus vallásuk 274, a római katolikus vallásuk 975, a luteránusok 1274, reformátusok 209, unitáriusok 1, izraeliták 13, másvallásúak 10 házasságot kötöttek. Ugyanebben az évben 8638 születés történt. Ebből 4366 fiú és 4274 leány volt, 7671 törvényes, 967 törvénytelen. Vallások szerint 5442 görög keleti, 421 görög katolikus, 2060 római katolikus, 299 luteránus, 337 református, 26 izraelita, 63 másvallású. Az 1925-ös évben 7320-an haltak meg. Ebből 3920 férfi, 3400 nő volt. Életkor szerint 1 évig 1832, 1—5 évig 656, 6—20 évig 507, 21—40 évig 943, 41—60 évig 1205, 60-tól feljebb 2172, ismeretlen életkorú 50. Igen érdekesen világítja meg ez a rész Aradmegye lakosságának életét, amennyiben megállapítást nyer, hogy az aradmegyeiek magas kort érnek el s legtöbbször 60-on túl halnak meg. A halálozások vallások szerint a következők: görög keleti 4992, görög katolikus 247, római katolikus 1930, luteránus 169, református 3, izraelita 24, másvallású 50.

— **Eltelt aradi borbélymester.** Berecz János aradi borbélymester évekkal ezelőtt több ismerősét, akik katonai szolgálatot teljesítettek, arra vett rá, hogy a borotválás fejében különféle rézhulladékokat szállítsanak neki. Az illetők nagyobb mennyiségű kilótt gránát- és fegyvergolyó-hüvelyeket szállítottak Berecznek, aki a rézhulladékat összeszűrtte és magas áron tovább adta. Az aradi törvényszék ma lopásra való felbujtás és kibágás címén 15 napi elzárásra ítélte Berecz Jánost.

Nagy az érdeklődés Zima Tibor és Rácz Sándor dr. előadásai iránt. Városszerte óriási érdeklődést keltett az a hír, hogy az aradi Újságírószervezet rendezésében folytatódnak azok az ismeretterjesztő és tudományos előadások, amelyeknek nivóját az eddig rendezett társadalomtudományi összejövetelek az intellektuális közönség nagy meglepedésére már fémjelzték. Zima Tibor és Rácz Sándor dr. nevei garantálják, hogy a március 9-én, szerdán este 9 órakor a Kulturpalota kistermében tartandó előadás nivó és érdekesség dolgában nem fog az eddigiek mögött maradni. A most legaktuálisabb és mindenkit leginkább érdeklő kérdéssről: az általános pénzkriszról, valamint a kereskedelem, ipar, vállalkozás válságos helyzetéről fognak beszélni az előadók, akiknek képességei közismertek Arad közgazdasági és társadalmi életében. Zima Tibor és Rácz Sándor dr. nagy tudásukat, értékes véleményeiket nem unalmas közgazdasági értekezésben, hanem szellemes, közvetlen és az érdeklődést ébren tartó formában fogják kifejezésre juttatni. A páratlan érdekességű előadásra jegyek már válthatók Oláh Sándor könyvesboltjában.

— Árvizsorsjáték. Nagyszabású sorsjátékot rendez az Országos Árvizgyesület 1927. szeptember 11-én Bucurestiben az árvizkárosultak felsegélyezésére. Egy feles sorsjegy ára 25 lej. Két főnyeremény és 3719 nyeremény kerül kiosztásra. Az egyik főnyeremény 2 és fél millió lej, a második 1 és fél millió lej. Az utána következő nyeremény egymillió lej, azonkívül vannak 500.000 lejes, 200 ezer, 100 ezer lejes nyeremények. A legkisebb nyeremény 400 lej.

— Budapesti hivatalnokleány különös öngyilkossága. Budapestről jelentik: Tegnap délután Pollák Böske budapesti hivatalnokleány a Nyár-uccai fürdőben öngyilkossági kísérletet követett el: a 19 éves urileány felvágta a fürdőben ereit. Az öngyilkossági kísérletet azonban észrevették és a leányt idejében a kórházba szállították, ahol kezelés alá vették. Az öngyilkosság okára a leány bátyja világitott rá, aki elmondta, hogy huga egy Silbiger Boriska nevű leánnyal barátkozott és barátnőjével többször kimaradt estéinkint. Huga az ő kívánságára ezért szakítani akart barátnőjével és akinek megmondotta, hogy bátyja kívánságára szakítja meg a barátságot. Ezt a barátnő sértőnek találta és egy férfismerőssel provokáltatta a leányka bátyját. Ezen annyira kétségbeesett Pollák Böske, hogy öngyilkos akart lenni. A kórházba szállított leány csakhamar eszméletre tért és megerősített bátyja előadását, s kijelentette, hogy borotvával felvágta ereit és nagymennyiségű aszpirint vett be. Állapota már nem veszélyes.

— A gyilkos legény lelkiismeretfurdalása. Budapestről táviratozzák: A bélapátfalvai csendőrség — mint már megirtuk — napokkal ezelőtt letartóztatta Orosz István miskolci fiatalembert, aki ellen az a gyánu merült fel, hogy ö-gyilkolta meg Herskovits Szerén 21 éves leányt. Orosz István a tetemrehívás során nem tört meg és konokul tagadott, míg aztán kihallgatásra jelentkezett és beismerő vallomást tett. Elmondta, hogy randevura hívta a leányt, akit a község végére csalt el sétálni. A városon kívül összeszólalkoztak, veszekedni kezdtek, mire Orosz hirtelen baltát rántott elő s azzal főbe vágta a szerencsétlen leányt, majd bicskával szétvágta áldozata koponyáját. Vallomása szerint azért követte el a gyilkosságot, mert a leány le akarta beszélni arról, hogy megesküdjék menyasszonyával s arra akarta rábírni, hogy maradjon vele jóbarátságban továbbra is. Orosz a holttestet a néhány lépésnyire levő vízmosásba vitte, ott arccal a földre fektette és letakarta. Éjjel azonban nem tudott aludni s amikor hajnalban bekopogtattak hozzá a csendőrök, mindjárt tudta, hogy el van veszve. Megkísérelte ugyan a tagadást, de már nem bírta tovább a lelki furdalásokat s ezért mindent bevallott, noha semmi tárgyi bizonyíték nem volt bűnössége mellett és valószínűleg szabadon engedték volna.

— Felszólamlás. Az aradi Izs. hitközség felszólamlási bizottsága hétfőn, f. hó 8-án délután 6 órakor a templomépületi tanácsteremben kezdi meg és szükség esetén a következő napokon délután 6 órakor folytatja a beérkezett felszólamlások tárgyalását. Az írásban benyújtott felszólamlások ez alkalommal szóval is megindokolhatók.

Magyarországból Aradra jött meghalni.

Egy magyar állampolgárnó kettős öngyilkos kísérlete.

(Arad, március 4.) Ma hajnalban a Maros partján posztoló rendőrőrszem észrevette, hogy közvetlenül a víz mentén egy fehér ruhás nőalak áll és olyan mozdulatokat tesz, mintha a folyóba akarná vetni magát. A rendőr a partra sietett, de mielőtt elérte volna az életunt nőt, az a Marosba vetette magát. Szerencsére azonban épen azon a helyen a víz sekély volt és így a rendőrnek sikerült a már eszméletlen nőt partra huzni. Mentőkért telefonált, akik az öngyilkost beszállították a kórházba. Ott azonnal orvosi kezelés alá vet-

ték és megállapították, hogy mielőtt a vízbe ugrott volna, nagymennyiségű szódaoldatot ivott. Az elkeseredett öngyilkost eddig még nem lehetett kihallgatni, mert a szóda tejesen összeégette a nyelvét és torkát. Írásokat találtak nála, amelyek Erni Julianna névre voltak kiállítva. Annyit sikerült mindössze megtudni, hogy Erni Julianna magyarországi állampolgár és huszonhárom-huszonnégy éves lehet s az elmúlt napokban érkezett Aradra, úgy látszik azzal a szándékkal, hogy itt végezzen magával.

Emberhus-evéssel vádolt cigányok.

Elfogtak egy gyilkos cigánykaravánt. - Fantasztikus hírek a kannibál-cigányokról

(Az Aradi Közlöny kassai tudósítójától.) Borzalmas és különös szenzációja van Kassának, ahol — a rendőri jelentések szerint — egy 26 tagból álló emberhussal táplálkozó cigánybandát sikerült letartóztatni. A kassai rendőrség a letartóztatásról a következő jelentést adta ki: — A letartóztatott cigánybanda 16 gyilkosságot vallott be. Hónapokkal ezelőtt, amikor három napon keresztül éheztek, a sors egy Orecsko nevű 13 éves eperjesi diákot hozott eléjük. Meggyilkolták, megsütötték és megezték. Az emberhus annyira ízlett nekik, hogy azontul csak ezzel táplálkoztak. Megezték egy Rusznyák Péter nevű kereskedőt, egy községi bírót és még több embert. A rendőrség véleménye szerint a banda az utóbbi hónapokban 80—100 embert evett meg. A banda vezére, Filke Sándor megszökött. A cigányok egyrésze bevallotta, hogy ember-

hussal éltek.

A letartóztatások és a kannibál-cigányok rémes tetteinek híre mély megdöbbenést keltett Kassa lakosságában. A Kassa mellett fekvő Cigánypást elfogott cigányai azonban erősen tagadják azt a vádat, hogy bárki is emberhust evett volna közülük. Azt beismerik, hogy az elhullt állatokat, kutyákat, macskákat, fertőtlenítő szerekkel leöntött és elásott lovakat megezték, de emberhust soha. A városban is erősen kételkednek abban, hogy a letartóztatott emberhust ettek volna, de annyi kétségtelen, hogy sötét bűnök terhelték a letartóztatott cigányok lelkét. Több betörést, rablást, gyilkosságot követtek el és egyak teték az volt, hogy a somodi erdőben megtámadtak egy hét és egy 12 éves leánykát. Erőszakot követtek el ellenük, majd felakasztották őket. A cigányok kihallgatása folyik.

— Vasárnap, március 6-án nyílik meg Szolnay Sándor képkiallítása a Kulturpalotában.

— Olcsóságok Kerpöl könyvkiadásában.

— Az aradi Bur-asztaltársaság folyó hó 6-án, vasárnap este 8 és fél órai kezdettel teastélyt tart a „Jópásztor“ vendéglő éttermében G. Alexandrescu (Bercsényi) ucca 1. sz., amelyre tisztelettel meghívja Aradváros nagyérdemű közönségét és a Bur-asztaltársaság tagjait. A vigalmi bizottság.

— Toussaint—Langensch. „Rumänische Unterrichtsbriefe, complet.“ 700 lej Kerpeinél.

SPORT

— O A vasárnapi mérkőzések bírói. A vasárnapi mérkőzések vezetésére a bíróbizottság a következő bírót küldte ki: Gloria CFR.-pálya: délelőtt 10 órakor ATE. Ij.—Olympia Ij., bajnoki. Vezeti: Szabolcsi János; délután 2 órakor ATE. II.—Gloria CFR. II., szöv. díj. Vezeti: Hermann Albert; délután 4 órakor ATE.—Gloria CFR., I. osztályu bajnoki. Vezeti: Kubick Ernő; határbírók: Behm Béla—Hammermann Albert. AAC.-pálya: délelőtt 9 órakor Hakoah. Ij.—Gloria CFR. Ij., bajnoki. Vezeti: Heim Gyula; délután 2 órakor Hakoah—AMTE., II. osztályu bajnoki. Vezeti: Fövényi István; határbírók: Dalajthi István—Kalmár Tibor; délután 4 órakor AAC. I.—Olympia, I. osztályu bajnoki. Vezeti: Vattianu Titusz; határbírók: Matusz András—Harrangozó István. Vointa Victoria-pálya: délután 2 órakor Tricolor Ij.—Unirea Ij., bajnoki. Vezeti: Juhász Zoltán; délután 4 órakor Unirea—Frontiera, II. osztályu bajnoki. Vezeti: Gaál János. Tricolor-pálya: délután 2 órakor Intelegera—V. Victoria, II. oszt. bajnoki. Vezeti: Horváth Lajos; délután 4 órakor Tricolor—Banatul II. oszt. bajnoki. Vezeti: Vladovits Alexandru.

Különös adóbehajtások Aradon.

Az adóvégrehajtók már az egész évi adóhiztosítására folytatnak foglalásokat.

(Arad, március 4.) Az adóhiztosítás 1927. évre még meg sem kezdődtek s máris olyan intézkedéseknek jutottunk tudomására, amely a vele kapcsolatos eljárással nélkülözi az adóhiztosítás eddig érvényben lévő formáit és kellékelt. Napok óta ugyanis az aradi pénzügyigazgatóság adóvégrehajtói sorra járják az aradi kereskedők üzleteit, de a magánlakásokat is és amennyiben az illető kereskedő, vagy más adózó nyomban nem fizetné meg az esedékes első negyedévi adóját, úgy foglalást eszközölnek, de ezeket a foglalásokat nem az első negyedévi, hanem az egész évi adóösszegének a biztosítása céljából eszközlik. A kereskedők körében természetesen nagy izgalmat keltett ez a pénzügyigazgatóság közegeinek állítólag felsőbb utasításra történt eljárása, de az egész közvélemény is megdöbbenéssel fogadta a pénzügyigazgatóság legújabb intézkedéseit. Az adókat negyedévenként kell fizetni, tehát csak az ennek megfelelő összeget lehet nem-fizetés esetén foglalás útján biztosítani, nem pedig az egész évi adóösszeget, amely még nincs is megállapítva. Épen ezért felhívjuk az illetékesek figyelmét az adóvégrehajtók erre a valószínűen önkényes eljárására, amely minden legális alap nélkül, fölösleges zaklatásnak teszi ki a kereskedőket azért, hogy az üzletekben foglalnak, jegyzőkönyveket vesznek fel, lepecsételnek Wertheim-kasszákat és üzleti berendezési tárgyakat. Az még hagyján, ha a törvény értelmében a hátralékos adó behajtására foglalást eszközölnek a nem fizetőknél, az azonban még sem igen lehetséges, hogy az adóhiztosító polgárságot feleslegesen ilyen foglalásokkal zaklassák csak a jövőben teljesítendő köteletségéért.

IDŐT és PÉNZT

takarít meg, ha utazása előtt megvásárolja a „HERMES“ legújabb kiadásu

VASUTI MENETREND KÖNYVÉT!

Összes tudnivalók! — Magyar-román és román-magyar állomási névsor! Új postai díjzabások! Buon-resti oalanz! Nagy térkép! Ára 40 Lej. Kapható az összes állomásokon és könyvkereskedésekben

KÖZGAZDASÁG.

Meggyorsítja a vasut az áruszállítást.

A teherkocsik kiutalásának új rendje.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A vasuti vezérigazgatóság a teherkocsik kiutalására, berakására és irányítására vonatkozólag új rendszert léptetett életbe. Az új rendszer azon alapszik, hogy az arukat három csoportba sorozta a vezérigazgatóság és e beosztás alapján fogják az állomáskönségeket a vagonokat berakásra kiutalni.

Az első csoportba a következő áruk tartoznak: az államvasut szállítmányai, azaz azok az áruk, amelyeket valamely vasuti hivatal részére szóló szállítólevéllel adtak fel, friss hus, sör, friss hal, élőállatok belföldre szállítva, szőlő, cseresznye, valamint a szezon ideje alatt friss zöldségek, hullák, a monopól termékei, só, dohány, gyufa, a monopólüzemek részére szállított nyersanyagok, robbanóanyagok és a hadsereg részére küldött szállítmányok.

A második csoportba tartoznak a vállalatoknak a vasuti hivatalok részére küldött egyéb szállítmányai, amennyiben mellékelik az ellenőrző hivatal bizonyítványát, exportra szánt élőállatok, gyümölcsök és oly zöldségtermékek, amelyek nem esnek az első csoport alá. Ugyanehhez a csoporthoz tartoznak az impor-

tált áruk és a tranzitcszállítmányok, amennyiben a kikötőkön jönnek be az országba, a hatóságok gyors szállítmányai, a vasuti személyzet részére feladott tűzifa-szállítmányok.

Az áruk fennmaradó része bármely címre és rendeltetési helyre irányítva a harmadik csoportba tartozik.

Azok az áruk, amelyekre vonatkozólag vagonkvóta lett megállapítva, az eddigi rendszer szerint szállíttatnak. Az illető vállalat azonban csakis az ő részére megállapított kvóta-kocsikat veheti igénybe, míg a fennmaradó kvóta-kocsikat nem fogják egy másik vállalat rendelkezésére bocsátani.

Az új rendszer március elsején lépett életbe.

= Március 8-án megy a bankkormányzó Londonba. Bucurestiből jelentik: Ismeretesebb azok a kombinációk, amelyek Burileanunak, a Banca Nationala kormányzójának Londonba tervezett utazását a valutastabilizálás érdekében felveendő fontkölesönnel hozzák összefüggésbe. Bucuresti jelentés szerint a bankkormányzó március 8-án indul Londonba, az utazás céljáról kiadott félhivatalos kommunikék azonban csak az aranypénzek forgalmáhozatalának előkészítését emlegetik.

Zürichben 3.12, Párisban 15.30 a lej

Helyi valutaárak. (Március hó 4.)

Kifizetések: Berlin 41.25, Amsterdam 69.30, Newyork 173.25, London 842.50, Páris 6.84, Milánó 7.65, Prága 5.14.50, Budapest 30.37, Zágráb 3.05, Bécs 24.45, Zürich 33.40. — **Áru:** Márka 41, dollár 173, francia frank 6.84, olasz líra 7.65, cseh korona 5.14, pengő 30.30, dinár 3.05, osztrák schilling 24.40, svájci frank 33. — **Pénz:** Márka 39, dollár 171, francia frank 6.44, olasz líra 7.25, cseh korona 5, pengő 29.70, dinár 2.85, osztrák schilling 24, svájci frank 32.80. — Irányzat: szilárd.

Zürichi tőzsdényítés. (Március hó 4.)

Berlin 123.25, Amsterdam 208.15, Newyork 520, London 2522.75, Páris 20.33.50, Milánó 22.80, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.13, Bucuresti 3.10, Varsó 58.05, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdézárlat. (Március hó 4.)

Berlin 123.25, Amsterdam 208.15, Newyork 520, London 2523.50, Páris 20.33.50, Milánó 22.87.50, Prága 15.40, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.12, Varsó 58.05, Bécs 73.25.

Bucuresti-i tőzsdézárlat. (Március hó 4.)

Devizák: Páris 6.76, Berlin 40.80, London 835, Newyork 172, Milánó 7.57, Zürich 33.15, Bécs 24.25, Prága 5.11. — **Valuták:** Napoleon 690, márka 40, léva 1.22, török líra 0.85, angol font 825, francia frank 6.80, svájci frank 32, olasz líra 7.50, drachma 2, dinár 2.90, dollár 170, lengyel zloty 18, osztrák schilling 24, pengő 29.

= Az Erdélyi Hitelbank idei mérlege. Az Erdélyi Hitelbank Részvénytársaság e hó 3-án tartotta meg ültői Adler Andor elnöklété alatt az elmúlt üzletév mérlegével foglalkozó igazgatósági ülését. Az igazgatóság Fejér Gábor vezérigazgató előterjesztéséből örömmel vette tudomásul, hogy az intézet 86-ik üzletéve a rendkívül nehéz pénzügyi viszonyok dacára és az igen óvatos értékelési elvek érvényesítése mellett is, kielégítő eredménnyel

zárult. A mérleg számadatai épen a viszonyok által javult tartózkodás következtében jelentékenyebb emelkedést ugyan nem mutatnak, de az intézet kitűzött programjának megfelelően, üzletkörének további kiépítését az elmúlt évben is jó eredménnyel vitte előre. Az üzleti eredmény a kétes követelések tartalék-alapjának 1,500.000 lej-el való dotálása után 8.062.177 lejt tesz ki a múlt év 7,165.467 lej nyereségével szemben. Az igazgatóság az általánosan ismert gazdasági helyzetre való tekintettel azonban inkább a tartalék-alapokat kívánja fokozottabban dotálni és ezért a múlt évvel azonos osztalék fizetését fogja a március 19-én délután 5 órakor megtartandó közgyűlésnek javasolni.

= Bankközgyűlés Budapesten. Budapestről jelentik: A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság most tartotta rendes közgyűlését Székely Ferenc udvari tanácsos elnöklété alatt. A közgyűlés elé terjesztett jelentésből kitűnik, hogy a múlt év december havában elhatározott alaptőkeemelés sikeres lebonyolítást nyert és a külföld számára rezervált részvényeket az intézet teljes egészében a londoni és amerikai pénzpiacra helyezte el. A Belvárosi Takarékpénztár eszerint az 1927. év elejétől 7 millió pengőt meghaladó saját tőkével dolgozik. Az intézet a múlt év végén Amsterdamban és Londonban nagy tételekben helyezte el ujonnan kibocsátott 7 és fél százalékos angol fontra szóló zálogleveleit és ilyenképpen újból megindult a takarékpénztár jelzálogüzlete. Az elmúlt év végéig a betétek és hitelezők összege 285.576.657.286 koronára emelkedett, a váltótárcaállomány pedig 135.441.153.791 koronára. A kimutatott 5.426.397.372 korona tiszta nyereség után a közgyűlés 3000 korona osztalék kifizetését határozta el az előző évi 2500 koronával szemben, ami az összevont 50 pengős részvények után 4.80 pengőt tesz ki és 9.6 százalék kama-

Erzsébet Mozgó

Ma d. u. pontosan 6, 1/2, 8 és 9 órakor

HARRY PIEL

„Börtön a tenger mélyén“.

Legújabb és legérdekesebb kalandor sláger, amelyben Harry Piel felülmúlja magát.

Hétfőtől: A selyemfű. Szenzációs sláger.

Jön! Lya Mara és Alfons Fryland.

tozásnak felel meg. A közgyűlés pellérdi Brázay Zoltán kormányfőtanácsost és Temesváry Imre országgyűlési képviselőt, továbbá az intézet londoni üzletbarátait, Seifon R. Turnert és Gordon Holmst az igazgatóság új tagjaivá választotta. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen az igazgatóság Székely Ferenc udvari tanácsost elnökké, pellérdi Brázay Zoltánt pedig alelnökké választotta.

= Magyar vállalatok osztaléka. Budapestről jelentik: Most folynak Budapesten a nagyvállalatok mérleg megállapító ülései. Értésüléseink szerint a Salgó az elmúlt évre nagy tartalékolások után 3 pengő dividendát fog fizetni. Hasonló arányú dividendá-emelés lesz a Salgó kapcsolt vállalatainál is. — Pesti közgazdasági világban ugyancsak nagy dividendá-emelést várnak az Urikányinál is. Ennek tulajdonítható, hogy az Urikányi részvények erős áremelkedést értek el a pesti tőzsdén, sőt svájci számlára is vásárolták. A közkei spekuláció a minap 10 pengővel vette fel az Urikányi osztalékszelvényt, holott hetekkel ezelőtt még az volt a kialakult vélemény, hogy a vállalat aligha fizet többet 8, avagy 8 és fél pengőnél.

NYILTER.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

ABBAZIA

klimatikus gyógyhely

Fiume mellett Olaszország

Napsugaras tavasz az Adria partján.

Tavaszi évad: február—május
Füüdőszezon: május—október

60 elsőrangú szálloda, pensiók, szanatoriumok, fürdőzenekar. A nagyváros minden szórakozása. Tánc, sport stb.

Pensioárak szobával együtt 50 Lirától kezdve

Szállodák: Regina-Palace-Bellevue-Excelsior-Quarnero-Anallia-Eden-Quisisana-Continental-Strandhotel-40 Lirától kezdve

Szálloda-penziók: Breiner-Bristol-Hotel-Villa Jeanette-Atlantica-Esplanade-Europe vorm. Quitta-August Luise-Resideuszavoy-Metropole-Pension Lederer-Augusta (déli strand) Victor-Villa Dr. Landr-Villa Fabri-Hausner-Miran-Tauber (rituális) Selus-Zawojnski-Milano-San Marco-Nettuno-Villa Stern (rituális) 30 Lirától kezdve

Pensiók: Schlosser-Plöbst-Riviera-Wrus-Jolanda-Lunacek-Venezia.

Szanatoriumok: Dr. Szegő szanatorium-Neues Kurhaus Dr. Lakatos-Kurhaus Pension Dr. Mahler-Kurhaus Adriatica-Dr. Horváth gyermek-üdülője (Flóra villa). 738

Tavaszi divatkülönlegességeink árusítását meglepő olcsó árakban megkezdük

ARAD, a Dáciával szemben.

VICTORIA

„női confectio divatház.

Mozi.

A legújabb Conrad Veidt-képek Romániában

A művész két leghatalmasabb szerepe: a Prágai diák és a Halálrózsák. — A Halálrózsák is megérkezett Aradra.

A filmművészet, a filmtechnika csodálatos fejlődése aránylag rövid idő alatt hatalmas művészeket adott Európának. A művészek sorában első helyen áll Conrad Veidt, akinek minden alakításához feledhetetlen siker fűződik és aki súlyos szerepeit olyan művészettel alakította, hogy minden alkalommal magára vonta Európa minden zugának figyelmét. Két leghatalmasabb alakítása a művésznök: Prágai diák, a másik csodálatosan szép szerepe a Halálrózsák férfi főalakja. A film most érkezett Romániába és egy nagy társadalmi problémát ölel fel. Egy orvos áll az események központjában, aki eljegyzett egy leányt, de a

leány szerelmes lesz egy festőbe. Az orvos megállapítja, hogy a festő vérbajban szenved, de minden figyelmeztetés hiába, elveszi a leányt és ez az irtózatos betegség átfut a leány vérkeringésébe és tragédiát tragédiára halmoz. Olyan realizmussal, olyan művészettel dolgozták ki ezt a képet, hogy annál tökéletesebb művészetet már nem is lehet adni. A film most került a romániai piacra és egész bizonyos, hogy itt is olyan sikert fog elérni, mint az összes európai metropolisokban.

xx A „Prágai diák”. Hans Heinz Ewers regénye után készült filmszenzáció Conrad Veidttal az aradi Apolló mozgószínházban kerül vetítésre ma, szombaton és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx A „Halálrózsák” című hatalmas drámai film az aradi Uránia mozgószínházban kerül a mai naptól vetítésre. Conrad Veidttal és Verebes Ernővel a főszerepben. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Halál rózsák.

Szenzációs dráma.
Bemutatója ma, szombattól az
Urániában.

Főszereplők:

Conrad Veidt és Verebes Ernő

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezd.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Aradi Tejcsarnok fiókja Piata Catedralei (Tőkölly-tér) 14/1 MEGNYILT!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétköznap 4 lej — bányai, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetéseket szűvegi, amelyek tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közzétehető, azt minden egyes esetben megváltoztatása, illetve helyesbítése. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

MENNYORSZÁGBAN veszedelmes, téged figyelnek, ugyanaz nap és lap olvasása után régi helyünkön, megszokott időben, óvatos leszek. **Sírás hű fájó Szíved.** 1263

CSÖPPETSEM. Olyan üres az élet. Nányon ridex a magánosság. Gondoljon néha reám is. 1261

Alkalmazás.

GYAKORNOK is biciklizni tud. felvételi. Cím Rudolf Mosse hirdetőben. 1250

FIATAL özv. uruló házvezetőnői állást keres magános urnál „Komoly” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1267.

FIATAL uruló felügyelőnői, pénztárnoknői vagy társalkodónői állást keres „Komoly” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1268

SZOLID német kisasszony nagyobb gyermek mellé ajánkozik. Cimeket kér az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1254

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánkozik pusztára vagy fürdőbe megbízható, közepkorú intelligens nő. Szíves megkereséseket kér az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 1253

Lakás.

SÜRGŐSEN keresek kétszobás modern lakást központban. Lelépést, magas bért fizetek. Ajánlatokat Rudolf Mosse hirdetőbe kérek. 10407

DISZKRÉT bejárta butorozott szoba-ellátással kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1273

MAGÁNOS uruló egy szoba konyhás lakást keres lehetőleg a központban. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1279

Vétel és eladás.

NÉGY darab prima hízó ökör eladó. Cím Bartók András Monostor 325-ös tanyá (Temesm.) 1269

ELADÓ 6 járatu, lömeneteli gőzmalom 60 HP. géppel, olajmalommal más előnyök miatt, egy 6 HP. magánjáró cséplőgarnitúra 16 éves, egy 36 HP. marschal locomobil, egy 240 lámpás díramó és vorthington gőzszivattyú. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1256

BŐRÖNDÖK, perzsaszőnyegek, réz gyermekágy, festmények, antik szalonnok, antik szekrények, tükrök, hálók, ebédők, uriszoba, szalon, konyhaberendezések, fotelok, gyermekbicikli, gyermekhintaszék, asztalok, székek, fürdőkád, gyermekkocsi, tisztító látszó, férfi és női ruhák, szőrmék, villanylámpák, vitrin tárgyak, porcellánok, storeok, plüsch terítők stb. eladók. **Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12, (Batthyány ucca) I. em. jobb.** 1000

BIZOMÁNYBA KERESK dísz tárgyakat, bőröndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butordarabokat stb. — **Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12, (Batthyány-ucca) I em. jobb.** 1000

MACULATURA PAPIR 5 kigrós csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Üzletes.

JÓFORGALMU üzlethez megfelelő tőkével társat keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1253

MODERN hentesüzlet berendezés azonnal eladó. Cím Kutányi cipőüzlet Arad, Str. Colonel Pirici 1. 10407

Kiskereskedők figyelmébe! Mielőtt cukorka- és csokoládé szükségletét beszerzi, okvetlen keresse fel a **Bonbonerie „Palatul”**-t, hol minden fajta árut állandóan dusan felszerelt raktárból előnyös árak és figyelmes kiszolgálás mellett boosájtok rendelkezésére. Bonbonerie „Palatul” Arad, Str. Alexandri 1. szám (volt Gáber-üzlet).

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.
GARAI, Arad, Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám **Cimre ügyelni!**

HOTEL NEGRESCO NIZZA.

PROMENADE DES ANGLAIS.
A francia Riviera legmodernebb szállodája.

Főtéri nagy üzlethelyiség

a korzó oldalán (Bulev. Regina Maria 2. szám) és egy több szobából álló 10407

irodahelyiség

(Bulev. Regina Maria 9., I. emelet) május elsejére kiadó

Bankkölcsonöket

helybéli ingatlanokra való betétközvetítés mellett folyósítottak. 10622

Háasz iroda Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 12. szám.

8 HP. Hefherr magánjárógarnitúra

teljes szerelvényvel 1911. évből 320.000 lejért eladó. Megtekinthető: SPOSTA mézárósnál Glogovaon. — Bővebbet: 1266 FRIEDRICH TESTVÉREKNEL Timisoara.

Hegesztünk

elektromosan minden méretű repedt, törött géprészt, motorfejeket, teugelyeket stb. teljes garancia mellett.

Friedrich Testvérek gépgyára Timisoara. 1144

Négyszobás

elő- és fürdőszobás lakás, csekély lelépéssel átadó. Megbizott: Györfly „Mures” Irodája Arad, Strada Unirei. 13284

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1927. április 30. — május 9.

Rendező a BUDAPESTI KERESKEDELMI ÉS IPARKAMARA Vámezahádraktár! — Bet- és külföldi szállítási és utazási kedvezmények! — **Visumkedvezmény!** Kiállítóknak és látogatóknak felvilágosítást nyújtanak: BUDAPEST: 1092 a Vásárcsarnok (V. Alkotmány-ucca 8.) Arad: Kereskedelmi és Iparkamara.

Nincs többet ősz haj,

mert az eredeti színét **HAIR REGENERATORUNK** által vissza kapja. — Posthotünk haját szókéro, világos és sötét barnára, feketére, pirosrá. Irak Arabiának vagy Honneval 1103

HEHS V. ARAD, Lázár Vilmos-ucca.

PUBLICATIUNE.

Comuna Variasul publică licitație cu oferte inchise si sigilate pe ziua de 15. Martie ora 10 pentru furnizarea unei pompe de stins focul sistemul cel mare.

Licitație se va ține în localul Primăriei în conf. cu Art. 72—80 din L. C. P.

Condițiile de licitație se pot vedea zilnic în biroul notarial.

Variasul la 1. Martie 1927. 1262 Primăria.

Cassei de Păstrare Chisineuană Societate pe Acții. — A Kisjenői Takarékpénztár Részvénytársaság.

Convocare.

Adunarea Generală Ordinară a XLIII-a

A CASSEI DE PĂSTRARE CHIȘINEUANĂ SOCIETATE PE ACTII se va ține la 20. Martie 1927. la orele 10 a. m. in localul institutului, la care sunt invitatii toti actionarii.

OBIECTE:

1. Alegerea alor 2 actionari pentru autentificare procesului verbal.
2. Raportul directiunii și a comitetului de supraveghere, prezentarea socotelilor din 1926, stabilirea Bilantului, hotărârea asupra distribuirii beneficiului net, descărcarea Direcțiunii și a Comitetului de supraveghere.
3. Imputernicirea Direcțiunii spre a putea modifica in cercul sau de activitate statutele institutului potrivit eventualelor instrucțiuni ale Tribunalului sau altor autorități.
4. Eventuale propuneri in sensul §-lui 38 din statute.

Chișineu-cris, la 1. Februarie 1927.

IULIU CSUKAY, m. p.
președintele societății.

Meghívó.

A KISJENŐI TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XLIII. évi rendes közgyűlést

1927. évi március 16-án délelőtt 10 órakor fog az intézet helyiségében megtartani, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívom.

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYAI:

1. A legyzökönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, valamint az 1926. évi számadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása iránti határozathozatal, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Az igazgatóság felhatalmazása, hogy a cégbíróság vagy más hatóság által netán kívánt alapszabály módosításokat saját hatáskörében intézhessen el.
4. Netáni indítványok az alapszabályok 38. §-a értelmében.

Chișineu-cris, 1927. február hó 1-én.

CSUKAY GYULA, s. k.
társulati elnök.

Activa — Vagyon

Contul-Bilant — Mérleg-számla.

Passiva — Teher

Cassa — Pénztár	354.598	16
La bănci — Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék	50.774	
Escont — Váltó	7.744.040	
Cont.Curent — Folyószámla	90.621	
Efecte de valori — Értékpapírok	139.369	
Diverse — Vegyesek	18.415	
	8.395.787	16

Capital societar — Alaptőke		1,000.000
Capital de rezervă — Tartaléktőke	165.643	
Capital de rezervă special — Külön tartaléktőke	30.000	
Fond de edificare — Házépítési alap	11.000	206.643
Fondatiunea Messer Lipót alapítvány		1.000
Depuneri — Betét		4.684.141
Reescont — Visszeszámitolás		817.000
Creditori — Hitelezők		1.294.453
Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék		16.677
Interese transitoare — Átmeneti kamatok		484.824
Transpus din 1925. — Nyereségátvitel 1925. évről	2.107	42
Profit anului 1926. — 1926. évi tiszta nyereség	388.940	56
		8.395.787

Chișineu-cris, la 31. Decembrie 1926.

MESSER, m. p.
director — igazgató.

BRAUN, m. p.
director — igazgató.

VÁLY, m. p.
președinte direcțiunii — igazg. elnök.

MANN GÉZA, m. p.
director — igazgató.

TOLDY LAJOS, m. p.
director executiv — ügyv. igazgató
contabil autorizat — aut. könyvelő.

Bilantul prezent l-am conironat cu registrele principală și secundare și l-am aflat în ordine. — Ezen mérleg-számlát a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és teljesen helyesnek és rendbenlévőnek találtuk.

Chișineu-cris, la 22. Ianuarie 1927.

DÁVID JÓZSEF, m. p.
membru com. de supravegh. — f. biz. tag.

RISZDORFER GYULA, m. p.
pres. com. de supravegh. — f. biz. tag.

BECK MÓR, m. p.
membru com. de supravegh. — f. biz. tag.

LÖWINGER PÉTER, m. p.
membru com. de supravegh. — f. biz. tag.

PRIMA CASSA DE PĂSTRARE DIN GLOGOVAT S. A.

GLOGOWATZER ERSTE SPARKASSA A. G.

INVITARE.

Prima Cassa de Păstrare din Glogovat S. A. la 20. Martie 1927. la orele 4 p. m. in localul societății își ține

ADUNAREA GENERALA ORDINARA A XXIV-a

in care prin aceasta se invită D-nii Acționari.

OBIECTE:

1. Alegerea 2 acționari pentru autentificarea protocolului și designarea notarului.
2. Prezentarea bilanțului, contului de profit și pierdere, raportul al direcțiunii și comitetului de supraveghere despre anul de gestiune 1926. și dispozițiunea in privința profitului și darea absolvirii pentru direcțiunea și comitetul de supraveghere.
3. Propuneri.

Directiunea.

EINLADUNG.

Die Glogowatzer Erste Sparkassa A. G. hält am 20. März 1927. nachmittags 4 Uhr in den Lokalitäten des Institutes ihre

XXIV-te ORDENTLICHE GENERALVERSAMMLUNG.

wozu die Herrn Aktionäre hiemit höflichst eingeladen werden.

TAGESORDNUNG:

1. Wahl zweier Aktionäre zur Beglaubigung des Protokolles und Designierung eines Schriftführers.
2. Vorlage der Bilanz, des Verlust und Gewinn-Kontos, Meldung der Direktion und des Aufsichtsrates über das Geschäftsjahr 1926. Massnahme in Angelegenheit des Gewinnes und Erteilung des Absolutiums für die Direktion und den Aufsichtsrat.
3. Anträge.

Die Direction.

CONTUL-BILANT la 31. Decembrie 1926. — BILANZ-KONTO am 31. Dezember 1926. ACTIVA—AKTIVA. Cassa — Kassa und Lei 541.966.75. Capitale elocote la alte bănci — Kapitalien bei anderen Instituten Lei 423.578.71. Cambii — Wechselportefeuille Lei 6.291.610.— Obligațiune — Obligations-Darlehen Lei 2.033.36. Decontori in Cont-curent — Kontokorrent-Debitoren Lei 965.687.61. Efecte — Wertpapiere Lei 33.200.— Mărfuri — Waren Lei 1.215.570.15. Inventar — Inventar Lei 84.827.22. PASIVA—PASSIVA. Capital societar — Aktienkapital Lei 1.000.000.— Fondul de rezervă — Reservefond Lei 230.881.— Depuneri spre fructificare — Spareinlagen Lei 7.079.111.80. Depozite de cassa — Kassa-Depozite Lei 519.289.07. Creditori — Kreditoren Lei 2.690.— Dividenda neridicată — Unbehobene Dividenden Lei 15.068.— Contribuția după interesele restante — Rückständige Einlagezinsensteuer Lei 40.021.04. Interese transitoare — Transitive Zinsen Lei 266.195.— Saldul profitului — Gewinn-Saldo Lei 405.217.99.

DIRECTIUNEA — DIE DIREKTION.

Női harisnya 20—25% árlészállítással! BOGYÓNÁL, Arad.
Prima selyem harisnya (volt ár 148.—) most Lei 117.— Cérna fátvöl (volt ár 145.—) most Lei 115.— Prima selyem fiór (volt ár 125.—) most Lei 95.— Erős selyem fiór (volt ár 105) most Lei 75.— Férfi magas cérna harisnya (v. ár 175.—) most Lei 132.— Férfi cérna zokni! — Gyermek harisnyák! Női, férfi és gyermek keztyűk! — Divatciznák, csipkék fehér és ecru szímben!

Emeletes ház

Arad egyik legforgalmasabb utcájában, szép helyen, több lakással és 3 üzlethelyiséggel, alkalmi áron, kedvező fizetési feltételekkel eladó. Megbizottam: **Haász-iroda** Arad, Str. Eminescu No. 12. 16828

Szőlőboltvány eladó.

Tizennyolc finom bor- és osemegé fajban dugyökeres I. oszt. példányok ezre 4500 lej. Dugyökeres direkt-termő vesező egy éves 1500 lej. Két éves nagyon erős 2500 lej ezrenként.

Riparia portalis

alanyvessző I. oszt. sima 400 lej, egy éves gyökeres 1000 lej, két éves dugyökeres 1200 lej ezrenként.

L. SZÜCS szőlőtelepén Dicső in Bihar. Árjegyzék ingyen és bérmentve. Vizsonteladók magas jutalék mellett kerestetnek. 7066

Üzletátalakítás végett az összes raktáron lévő áruk

minden elfogadható áron kiárussítatnak

Glück Dezső

kézimunka üzlet Arad, Színházzal szemben.

ARADI VASIPAR R.-T. Arad VASÖNTÖDE ÉS GÉPGYAR.

Gyárt és raktáron tart: Rapid kézi téglaprést, vas- és réz-lövmű alkatrészeket, acélöntésű kisvasuti kerekeket, tengelypárokat, új és használt benzin-, nyersolaj-, gáz és villanymotorokat
Elvállalja: malomhengerek rovátkolását és csiszolását, továbbá a gépszakmába vágó egyéb tárgyak javítását, motor és gőzgéphengerek helyszínen való furását és autogén forrasztásokat. 871